

ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
PANTEION UNIVERSITY OF SOCIAL AND POLITICAL SCIENCES
ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
-ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ-

Αθήνα, Ιούλιος 2021

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρο 1	Σκοπός του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών
Άρθρο 2	Τομείς – Όργανα Διοίκησης Τμήματος
Άρθρο 3	Διοικητική Υποστήριξη – Υλικοτεχνική Υποδομή
Άρθρο 4	Ερευνητικές Δομές
Άρθρο 5	Εισαγωγή στο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών
Άρθρο 6	Οργάνωση Διδασκαλίας – Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο
Άρθρο 7	Φοιτητική Ιδιότητα - Χρονική Διάρκεια Φοίτησης
Άρθρο 8	Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών
Άρθρο 9	Ωρολόγιο Πρόγραμμα Διδασκαλίας
Άρθρο 10	Εγγραφή σε Εξάμηνο – Δηλώσεις Μαθημάτων
Άρθρο 11	Πτυχιακή Εργασία
Άρθρο 12	Πρακτική Άσκηση
Άρθρο 13	Αξιολόγηση Επίδοσης Φοιτητών/τριών
Άρθρο 14	Εξετάσεις
Άρθρο 15	Λήψη Πτυχίου
Άρθρο 16	Τύπος Απονεμόμενου Τίτλου Σπουδών
Άρθρο 17	Υπολογισμός Βαθμού Πτυχίου
Άρθρο 18	Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου
Άρθρο 19	Αναγνώριση Μαθημάτων
Άρθρο 20	Συγγράμματα – Πανεπιστημιακές Παραδόσεις – Διάγραμμα Διαλέξεων (Syllabus)
Άρθρο 21	Κινητικότητα στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+
Άρθρο 22	Ακαδημαϊκή Συμπεριφορά και Δεοντολογία
Άρθρο 23	Ακαδημαϊκοί Σύμβουλοι Σπουδών
Άρθρο 24	Υποβολή και Διαχείριση Παραπόνων και Ενστάσεων
Άρθρο 25	Οδηγός Σπουδών
Άρθρο 26	Δεύτερος και Τρίτος Κύκλος Σπουδών
Άρθρο 27	Διδακτικό Προσωπικό
Άρθρο 28	Λοιπά Θέματα
Άρθρο 29	Πειθαρχικές Διατάξεις
Άρθρο 30	Αναθεώρηση Κανονισμού

Άρθρο 1 **Σκοπός του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών**

Το Τμήμα Ψυχολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου ιδρύεται το 1989, αναλαμβάνει υποψήφιους διδάκτορες από το 1991 και δέχεται προπτυχιακούς φοιτητές/τριες, με εισαγωγικές εξετάσεις, από το 1992. Το Τμήμα γίνεται διοικητικά αυτόνομο το 1995 και έκτοτε διανύει μια σταθερή ανοδική πορεία εξέλιξης. Στη διάρκεια της μακρόχρονης ιστορίας του, το Τμήμα Ψυχολογίας συνέβαλε στη δημιουργία της επιστημονικής ταυτότητας της Ψυχολογίας σε εθνικό επίπεδο και συνεχίζει να συμβάλλει στην ανανέωση και διατήρηση απαιτητικών κριτηρίων για την έκφραση και άσκηση της Ψυχολογικής Επιστήμης. Το Τμήμα Ψυχολογίας αποτελεί ένα διεθνώς αναγνωρισμένο Τμήμα, το οποίο αποσκοπεί στην παροχή άρτιας και υψηλής ποιότητας ανώτατης εκπαίδευσης των φοιτητών/τριών σε βασικά και εξειδικευμένα πεδία της Ψυχολογίας, έτσι ώστε οι απόφοιτοί του να διαθέτουν μια ευρεία βάση γνώσεων, τόσο θεωρητικών όσο και εφαρμοσμένων, στο επιστημονικό πεδίο της Ψυχολογίας.

Μέσα σε κλίμα ευθύνης διαμορφώνονται και αναπτύσσονται η πολιτική και οι στόχοι του Τμήματος, που επιγραμματικά είναι:

- η άρτια θεωρητική κατάρτιση των φοιτητών/τριών στους βασικούς κλάδους της Ψυχολογικής Επιστήμης (Πειραματική, Γνωστική, Αναπτυξιακή, Κοινωνική, Κλινική Ψυχολογία, Νευροψυχολογία),
- η εξοικείωση και η άσκηση των φοιτητών/τριών στους βασικούς κανόνες και μεθόδους επιστημονικής έρευνας για την καταγραφή, κατανόηση και ερμηνεία της ανθρώπινης συμπεριφοράς,
- η περαιτέρω ανάπτυξη και προώθηση της Ψυχολογικής Επιστήμης ως μίας εκ των Επιστημών του Ανθρώπου και της Κοινωνίας.

Η επιστήμη της Ψυχολογίας έχει ένα ευρύ πεδίο εφαρμογών τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Οι απόφοιτοι του Τμήματος Ψυχολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου έχουν το δικαίωμα να λάβουν Άδεια Άσκησης του Επαγγέλματος κατόπιν αιτήσεώς τους στις οικείες Νομαρχίες. Η άδεια άσκησης επαγγέλματος κατοχυρώνει τον δικαιούχο στη νόμιμη άσκηση του επαγγέλματος του Γενικού Ψυχολόγου ο οποίος απασχολείται στους τομείς της Παιδείας, Πρόνοιας, Υγείας, Απονομής Δικαιοσύνης, Επικοινωνίας, καθώς και σε φορείς της πολιτικής και οικονομικής ζωής της χώρας. Ωστόσο, πρέπει να διευκρινισθεί ότι για την απόκτηση της ειδικότητας στους κλάδους της Ψυχολογίας η μεταπτυχιακή εκπαίδευση είναι απαραίτητη. Στο Τμήμα Ψυχολογίας του Παντείου, όπου πραγματοποιείται υποχρεωτική Πρακτική Άσκηση και εκπονείται υποχρεωτική Πτυχιακή Εργασία, εκτός από τις Προπτυχιακές Σπουδές λειτουργούν και Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ).

Άρθρο 2 **Τομείς – Όργανα Διοίκησης Τμήματος**

Το Τμήμα Ψυχολογίας (με βάση το ΦΕΚ Β' 1510/3.11.2005) αποτελείται από τέσσερις Τομείς: (α) Τομέας Κλινικής Ψυχολογίας, (β) Τομέας Κοινωνικής Ψυχολογίας, (γ) Τομέας Εκπαιδευτικής και Γνωστικής Ψυχολογίας και (δ) Τομέας Κοινωνικής Θεωρίας και Έρευνας. Κάθε Τομέας καλύπτει/συντονίζει έναν αριθμό συγγενών γνωστικών αντικειμένων.

Ειδικότερα, ο *Τομέας της Κλινικής Ψυχολογίας* συντονίζει τα γνωστικά αντικείμενα: Κλινική Ψυχολογία, Ψυχολογία της Υγείας, Επιστημολογία, Κοινωνική Ψυχολογία και Κοινωνική Ψυχιατρική, Κλινική Νευροψυχολογία, Γεροντολογία, Συμβουλευτική Ψυχολογία, Ερευνητικές Μέθοδοι και Τεχνικές. Ο *Τομέας της Κοινωνικής Ψυχολογίας* συντονίζει τα γνωστικά αντικείμενα: Κοινωνική Ψυχολογία, Οργανωτική και Οικονομική Ψυχολογία, Διαπολιτισμική Ψυχολογία, Περιβαλλοντική Ψυχολογία, Πολιτική Ψυχολογία, Δικαστική Ψυχολογία, Ερευνητικές Μέθοδοι και Τεχνικές. Ο *Τομέας της Εκπαιδευτικής και Γνωστικής Ψυχολογίας* συντονίζει τα γνωστικά αντικείμενα: Εκπαιδευτική Ψυχολογία, Γνωστική Ψυχολογία, Αναπτυξιακή Ψυχολογία, Πειραματική Ψυχολογία, Ψυχογλωσσολογία, Νευροψυχολογία, Γνωσιακή Νευροεπιστήμη, Στατιστική, Ερευνητικές Μέθοδοι και Τεχνικές. Τέλος, ο *Τομέας της Κοινωνικής Θεωρίας και Έρευνας* συντονίζει τα γνωστικά αντικείμενα: Κοινωνιολογία, Εγκληματολογία, Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και Νέες Τεχνολογίες, Κοινωνικές Επιστήμες και Τεχνολογία, Εφαρμοσμένη και Κλινική Κοινωνιολογία, Ερευνητικές Μέθοδοι και Τεχνικές.

Οι Τομείς ορίζουν και εποπτεύουν τα διδασκόμενα μαθήματα και θεραπεύουν τα αντίστοιχα ερευνητικά ενδιαφέροντα, διασφαλίζοντας ότι στο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ) εκπροσωπούνται κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα πεδία γνώσης και έρευνας της Ψυχολογίας. Τα γνωστικά αντικείμενα και τα μαθήματα του κάθε Τομέα περιγράφονται αναλυτικά στον Οδηγό Σπουδών και στην ιστοσελίδα του Τμήματος (<https://psychology.panteion.gr>). Ο Τομέας αποτελείται από τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Τομέα, έως δύο (2) εκπροσώπους προπτυχιακών φοιτητών/τριών και έναν (1) εκπρόσωπο των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών. Τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π δύνανται να ενταχθούν στους Τομείς, βάσει του γνωστικού αντικειμένου στο οποίο εντάσσεται η διδακτορική τους διατριβή και του επιστημονικού (ερευνητικού-δημοσιευμένου) έργου τους, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Ο/Η Διευθυντής/τρια του Τομέα συντάσσει την ημερήσια διάταξη, συγκαλεί και προεδρεύει των Γενικών Συνελεύσεων (ΓΣ) του Τομέα. Η ΓΣ Τομέα συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του/ης Διευθυντή/τριας του Τομέα τέσσερις τουλάχιστον φορές το ακαδημαϊκό έτος και εκτάκτως, όταν κριθεί αναγκαίο από τον/ην Διευθυντή/τρια. Οι αρμοδιότητες της ΓΣ Τομέα καθώς επίσης και τα κριτήρια συγκρότησης και

τροποποίησης του Τομέα προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις όπως αυτές περιγράφονται στα Άρθρα 17 και 18 του Εσωτερικού Κανονισμού του Παντείου Πανεπιστημίου (ΦΕΚ Β' 667/22.2.2021).

Το ανώτατο διοικητικό όργανο του Τμήματος είναι η Συνέλευση του Τμήματος η οποία αποτελείται από όλα τα μέλη Δ.Ε.Π., τρεις (3) εκπροσώπους, έναν (1) ανά κατηγορία από τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., εκπροσώπους των προπτυχιακών φοιτητών/τριών (σε ποσοστό 50% των μελών Δ.Ε.Π.) και εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών (σε ποσοστό 15% των μελών Δ.Ε.Π.). Στις Συνελεύσεις του Τμήματος παρίστανται, επίσης, ο/η Γραμματέας του Τμήματος ή/και ένα μέλος του Διοικητικού Προσωπικού επιφορτισμένο με την τήρηση των πρακτικών της Συνέλευσης που δύναται να αναπληρώνει τον/ην Γραμματέα του Τμήματος σε περίπτωση απουσίας για οποιονδήποτε λόγο ή προσωρινού κωλύματος. Ο/Η Πρόεδρος του Τμήματος συντάσσει την ημερήσια διάταξη, συγκαλεί και προεδρεύει της Συνέλευσης του Τμήματος. Ο/Η Αναπληρωτής/τρια Πρόεδρος αναπληρώνει τον/ην Πρόεδρο σε περίπτωση απουσίας για οποιονδήποτε λόγο ή προσωρινού κωλύματος, καθώς και αν παραιτηθεί ή εκλείψει μέχρι τη συμπλήρωση του υπολοίπου της θητείας ασκώντας τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, του Κανονισμού του Ιδρύματος και ό,τι του/ης ανατίθεται κατ' εξουσιοδότηση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Η Συνέλευση του Τμήματος αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν τη λειτουργία του Τμήματος (ακαδημαϊκά, διοικητικά, οικονομικά) σε προπτυχιακό επίπεδο. Τα "Φοιτητικά Θέματα" είναι ένα από τα θέματα που αναφέρεται στις ημερήσιες διατάξεις όλων των Συνελεύσεων του Τμήματος. Τα θέματα αυτά αφορούν γενικά/συλλογικά αιτήματα φοιτητών/τριών του Τμήματος, η ικανοποίηση των οποίων απαιτεί (διά νόμου) απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Τα γενικά αιτήματα κατατίθενται (γραπτά ή προφορικά) από τους εκπροσώπους των φοιτητών/τριών στη Συνέλευση του Τμήματος για συζήτηση. Η Συνέλευση του Τμήματος διαθέτει το τεκμήριο αρμοδιότητας και αποφασίζει για όσα θέματα δεν προβλέπεται αρμόδιο όργανο. Η Συνέλευση Τμήματος συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη ή διεκπεραίωση συγκεκριμένων θεμάτων που εμπíπτουν στις αρμοδιότητές της. Η Συνέλευση του Τμήματος συγκροτεί επίσης την Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.) του Τμήματος, που μπορεί να αποτελείται από μέλη Δ.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΤΕ.Π. και έναν εκπρόσωπο των φοιτητών/τριών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) του Τμήματος είναι το δεύτερο ιεραρχικά διοικητικό όργανο του Τμήματος. Το ΔΣ εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος ζητήματα αρμοδιότητάς της και επεξεργάζεται ζητήματα που παραπέμπονται σε αυτό από την τελευταία. Τα ειδικά/ατομικά θέματα επιλύονται στο ΔΣ του Τμήματος και αφορούν ειδικά ατομικά αιτήματα φοιτητών/τριών του Τμήματος, μετά από αίτηση του/ης φοιτητή/τριας η οποία κατατίθεται στη Γραμματεία του

Τμήματος. Στην αρμοδιότητά του ανήκει, επίσης, κάθε θέμα, πλην των αρμοδιοτήτων της Συνέλευσης Τμήματος, για το οποίο η κείμενη νομοθεσία προβλέπει την παροχή γνώμης ή την υποβολή πρότασης ή εισήγησης σε επίπεδο Τμήματος. Το ΔΣ του Τμήματος απαρτίζεται από τον/ην Πρόεδρο και τον/ην Αναπληρωτή/τρια Πρόεδρο του Τμήματος, τους/ις Διευθυντές/τριες των Τομέων, έναν (1) από τους τρεις (3) εκλεγμένους εκπροσώπους των μελών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.ΤΕ.Π. του Τμήματος. Το ΔΣ του Τμήματος συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του/ης Προέδρου του Τμήματος, τακτικώς (μια φορά το δίμηνο) και εκτάκτως, όταν κριθεί αναγκαίο από τον/ην Πρόεδρο του Τμήματος, ο/η οποίος/α προεδρεύει του οργάνου.

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος έχουν συσταθεί Επιτροπές του Τμήματος, με μέριμνα εκπροσώπησης όλων των Τομέων, αρμόδιες για ειδικά θέματα. Τα θέματα που επεξεργάζονται οι επιτροπές αυτές είναι: (α) θέματα Προγράμματος Σπουδών, αναγνώρισης μαθημάτων και πρόσληψης συμβασιούχων διδασκόντων, (β) θέματα Πρακτικής Άσκησης, (γ) θέματα αξιολόγησης υποψηφιοτήτων υποψήφιων διδασκόντων, (δ) οικονομικά θέματα του Τμήματος, (ε) θέματα βιβλιοθήκης για τον εμπλουτισμό της συλλογής με κλασσικές και σύγχρονες εκδόσεις, (στ) θέματα μετεγγραφών εσωτερικού, (ζ) θέματα κατατακτήριων εξετάσεων και (η) θέματα που αφορούν την οργάνωση Συνεδρίων, Ημερίδων, Σεμιναρίων από το Τμήμα.

Ως προς τα διοικητικά όργανα και τις επιτροπές, τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ψυχολογίας συμμετέχουν στις επιτροπές της Συγκλήτου του Παντείου Πανεπιστημίου.

Άρθρο 3 **Διοικητική Υποστήριξη – Υλικοτεχνική Υποδομή**

Τη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του ΠΠΣ παρέχει η Γραμματεία του Τμήματος. Το ΠΠΣ λειτουργεί στους χώρους του Παντείου Πανεπιστημίου, οι οποίοι περιλαμβάνουν υλικοτεχνικές υποδομές, όπως αίθουσες και αμφιθέατρα, εργαστήρια και αίθουσες σεμιναρίων.

Στο Πάντειο Πανεπιστήμιο λειτουργεί βιβλιοθήκη, η οποία διαθέτει σημαντικό αριθμό ελληνικών και ξενόγλωσσων επιστημονικών συγγραμμάτων, περιοδικών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών διατριβών. Οι εγγεγραμμένοι χρήστες της βιβλιοθήκης έχουν δικαίωμα δανεισμού συγγραμμάτων και υλικού, πρόσβασης σε επιστημονικές βάσεις δεδομένων για αναζήτηση ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας, και αναπαραγωγής υλικού. Επιπλέον, στον χώρο λειτουργεί αναγνωστήριο, όπου οι φοιτητές/τριες μπορούν να μελετήσουν και με τη χρήση φορητού υπολογιστή να έχουν πρόσβαση στις δικτυακές υπηρεσίες της βιβλιοθήκης και του Παντείου Πανεπιστημίου μέσω του ενοποιημένου ασύρματου δικτύου.

Άρθρο 4 **Ερευνητικές Δομές**

Στο Τμήμα λειτουργούν τα εξής θεσμοθετημένα εργαστήρια:

- i. Εργαστήριο Κλινικής Ψυχολογίας και Ψυχοπαθολογίας, Κοινωνικής Ψυχιατρικής και Αναπτυξιακής Ψυχολογίας (ΦΕΚ Β' 2771/29.06.2021)
- ii. Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Ψυχολογίας (ΦΕΚ Β' 4921/5.11.2018), <https://appliedpsylab.panteion.gr/>
- iii. Εργαστήριο Θετικής Ψυχολογίας (ΦΕΚ Β' 4921/5.11.2018), <https://psychology.panteion.gr/index.php/research/msc-positive-psychology>
- iv. Εργαστήριο Κοινωνικής & Πολιτικής Ψυχολογίας (ΦΕΚ Β' 4921/5.11.2018), <https://polsocpsylab.panteion.gr/>
- v. Εργαστήριο Πειραματικής Κοινωνικής Ψυχολογίας (ΦΕΚ Ίδρυσης Α' 25/12.2.2001 - ΦΕΚ Μετονομασίας Β' 4921/5.11.2018), <http://experimental.social.psychology.lab.panteion.gr>
- vi. Εργαστήριο Πειραματικής και Εφαρμοσμένης Ανάλυσης Συμπεριφοράς (ΦΕΚ Β' 723/28.4.2015), <http://behavior.psy.panteion.gr/>
- vii. Εργαστήριο Δυνητικής Πραγματικότητας, Διαδικτυακής Έρευνας και Εκπαίδευσης (ΦΕΚ Β' 2182/2.10.2009), <https://vrlab.panteion.gr/>.

Αναλυτικές πληροφορίες για το ιστορικό ίδρυσης των εργαστηρίων, την αποστολή, τις ερευνητικές δραστηριότητες, τις παρεχόμενες υπηρεσίες και το προσωπικό διατίθενται στον Οδηγό Σπουδών και στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Άρθρο 5 **Εισαγωγή στο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών**

Η εισαγωγή στο Τμήμα Ψυχολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου καθορίζεται με διαδικασίες κοινές για όλα τα Τμήματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης βάσει εθνικής νομοθεσίας και γίνεται με τους ακόλουθους τρόπους:

1. Συμμετοχή σε Πανελλαδικές Εξετάσεις

Αφορά υποψήφιους/ες οι οποίοι/ες συμμετέχουν στο σύστημα των Πανελλαδικών Εξετάσεων ως Απόφοιτοι Γενικών, Επαγγελματικών ή Εσπερινών Λυκείων.

2. Υπαγωγή σε Ειδική Κατηγορία

Αφορά στις ειδικές κατηγορίες υποψηφίων και οι διαδικασίες εισαγωγής, η υποβολή δικαιολογητικών, ο έλεγχος των προϋποθέσεων, η εγγραφή των φοιτητών/τριών ορίζονται από τις κείμενες νομοθετικές διατάξεις.

3. Μετεγγραφή

Οι φοιτητές/τριες μπορούν να μετεγγράφονται μεταξύ αντίστοιχων Τμημάτων Ψυχολογίας με διαδικασία που ορίζεται από τις κείμενες νομοθετικές διατάξεις.

4. Κατατακτήριες Εξετάσεις

Η κατάταξη πτυχιούχων πραγματοποιείται με ειδικές εξετάσεις που διενεργεί το Τμήμα. Οι διαδικασίες εισαγωγής, η υποβολή δικαιολογητικών, ο έλεγχος των προϋποθέσεων, η εγγραφή των φοιτητών/τριών ορίζονται από τις κείμενες νομοθετικές διατάξεις.

Άρθρο 6 Οργάνωση Διδασκαλίας – Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο

Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31η Αυγούστου του επόμενου ημερολογιακού έτους. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, στο χειμερινό και στο εαρινό, καθένα των οποίων περιλαμβάνει δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και, κατ' ανώτερο, τρεις (3) εβδομάδες εξετάσεων.

Οι ακριβείς ημερομηνίες έναρξης και λήξης εξαμήνων και εξεταστικών περιόδων καθορίζονται με απόφαση της Συγκλήτου του Παντείου Πανεπιστημίου.

Το πρόγραμμα διδασκαλίας των μαθημάτων του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου ανακοινώνεται τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν την έναρξη του κάθε εξαμήνου και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου εξετάζονται επαναληπτικώς κατά την εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου (επαναληπτική εξεταστική περίοδος του έτους). Γενικά δεν προσφέρεται η δυνατότητα διπλής εξεταστικής περιόδου για τους επί πτυχίω φοιτητές εκτός εκτάκτων περιπτώσεων όταν καθίσταται ανάγκη.

Άρθρο 7 Φοιτητική Ιδιότητα - Χρονική Διάρκεια Φοίτησης

Η ιδιότητα του φοιτητή/τριας αποκτάται με την εγγραφή του/ης στο Πανεπιστήμιο και παύει με τη λήψη του αντίστοιχου πτυχίου ή τη διαγραφή του/ης στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος. Η ελάχιστη δυνατή διάρκεια φοίτησης στο Τμήμα είναι οκτώ (8) εξάμηνα πλήρους φοίτησης.

Οι φοιτητές/τριες δύνανται, ύστερα από αίτησή τους προς την Κοσμητεία της Σχολής, να διακόψουν τη φοίτησή τους. Η φοιτητική ιδιότητα διακόπτεται προσωρινά κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης. Η αίτηση διακοπής/αναστολής αφορά, κατ' ελάχιστον, σε διάστημα ενός εξαμήνου. Για την αναστολή φοίτησης κατά το χειμερινό εξάμηνο, η αίτηση διακοπής υποβάλλεται από 1 Οκτωβρίου έως 30 Νοεμβρίου, ενώ για την αναστολή φοίτησης κατά το εαρινό εξάμηνο η αίτηση υποβάλλεται από 1 Φεβρουαρίου έως 31 Μαρτίου. Σε κάθε περίπτωση η αίτηση αναστολής θα πρέπει να υποβληθεί πριν την περίοδο ηλεκτρονικής εγγραφής και δήλωσης μαθημάτων και ο/η φοιτητής/τρια δεν επιτρέπεται να υποβάλει ηλεκτρονική εγγραφή στο εξάμηνο και δήλωση μαθημάτων.

Ο/Η φοιτητής/τρια κατά τα τέσσερα έτη του ΠΠΣ μπορεί να ζητήσει διακοπή φοίτησης για ζυγό αριθμό εξαμήνων, λόγω της αλληλουχίας των μαθημάτων, ενώ μετά την πάροδο των τεσσάρων χρόνων φοίτησής του/ης, δύναται να ζητήσει διακοπή φοίτησης για μονό ή ζυγό αριθμό εξαμήνων. Σε κάθε περίπτωση, η διακοπή φοίτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ελάχιστο αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου, εκτός αν η διακοπή οφείλεται σε αποδεδειγμένους λόγους υγείας ή σε λόγους ανωτέρας βίας.

Άρθρο 8 **Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών**

Το ΠΠΣ του Τμήματος περιλαμβάνει τη διδασκαλία μαθημάτων γενικού και ειδικού υποβάθρου, θεωρητικού, εφαρμοσμένου, εργαστηριακού και σεμιναριακού προσανατολισμού. Επίσης, περιλαμβάνει την πραγματοποίηση υποχρεωτικής Πρακτικής Άσκησης και την εκπόνηση υποχρεωτικής Πτυχιακής Εργασίας. Το ΠΠΣ είναι καταμεμημένο σε οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Ο Οδηγός Σπουδών του Τμήματος επικαιροποιείται κάθε χρόνο με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και περιλαμβάνει το αναλυτικό περιεχόμενο των μαθημάτων και τους μαθησιακούς στόχους, τον αριθμό των εβδομαδιαίων ωρών διδασκαλίας τους και τον αριθμό πιστωτικών μονάδων (ΠΜ-ECTS) τους. Οι εγγεγραμμένοι/ες από κατατακτήριες φοιτητές/τριες έχουν δικαίωμα, τον πρώτο χρόνο της εγγραφής τους και για μία μόνο φορά, να κάνουν αίτηση για αναγνώριση μαθημάτων από την προηγούμενη φοίτησή τους, επισυνάπτοντας την αναλυτική βαθμολογία και το περιεχόμενο μαθημάτων.

Το ΠΠΣ περιλαμβάνει τις παρακάτω κατηγορίες μαθημάτων:

- **Υποχρεωτικά Μαθήματα:** παρέχουν τις βασικές και απαραίτητες γνώσεις για την επιστήμη της Ψυχολογίας. Για όλους τους φοιτητές και τις φοιτήτριες είναι υποχρεωτικά 32 μαθήματα.

- **Μαθήματα Επιλογής:** Πρόκειται για μαθήματα εμβάθυνσης/εμπέδωσης γνώσεων των διαφόρων κλάδων της επιστήμης της Ψυχολογίας. Από τα μαθήματα αυτά, ο/η φοιτητής/τρια επιλέγει με βάση το επιστημονικό του/ης ενδιαφέρον ποια θα παρακολουθήσει και θα εξεταστεί επιτυχώς, προκειμένου να συγκεντρώσει τον απαραίτητο αριθμό. Οι φοιτητές/τριες είναι υποχρεωμένοι/ες να ολοκληρώσουν 16 μαθήματα επιλογής συνολικά που κατανέμονται στις παρακάτω θεματικές ενότητες (απαιτούνται 4 μαθήματα ανά θεματική ενότητα):
 - Κοινωνική Ψυχολογία
 - Πειραματική/Γνωστική/Αναπτυξιακή/Νευροεπιστήμες
 - Κλινική Ψυχολογία
 - Συναφών Κοινωνικών Επιστημών
- **Μαθήματα προσφερόμενα στα Αγγλικά:** ένας μικρός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων για τους εισερχόμενους φοιτητές/τριες στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+.
- **Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής για την Παιδαγωγική/Διδακτική Κατάρτιση:** Σκοπός αυτών των μαθημάτων είναι οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές/τριες από όλα τα Τμήματα του Παντείου Πανεπιστημίου να αποκτήσουν τις απαραίτητες διδακτικές και παιδαγωγικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για να σχεδιάζουν και να πραγματοποιούν εκπαιδευτικό έργο. Τα μαθήματα αυτά εξαιρούνται από τις παραμέτρους λήψης πτυχίου και δηλώσεων των εξαμήνων, όπως και από τον υπολογισμό του τελικού μέσου όρου βαθμολογίας. Η επιτυχής παρακολούθηση των μαθημάτων Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας θα αναγράφεται στο Πτυχίο.
- **Ξένη γλώσσα:** Η επαρκής γνώση μίας ξένης γλώσσας, μεταξύ αυτών που διδάσκονται στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών του Παντείου Πανεπιστημίου. Η γνώση αυτή πιστοποιείται με επιτυχή εξέταση στην ύλη του βου εξαμήνου της γλώσσας που επέλεξε ο/η φοιτητής/τρια ή με χορήγηση ισοτιμίας από το Τμήμα Ξένων Γλωσσών.
- **Πρακτική άσκηση:** Η «Πρακτική άσκηση στην Ψυχολογία» αποτελεί υποχρεωτικό μάθημα για τους/τις φοιτητές/τριες του Τμήματος που βρίσκονται στο τέταρτο έτος σπουδών ή είναι επί πτυχίω. Η «Πρακτική άσκηση στην Ψυχολογία» οργανώνεται, συντονίζεται και εποπτεύεται από αρμόδια Επιτροπή, η οποία αποτελείται από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ψυχολογίας (βλ. Άρθρο 12 του παρόντος Κανονισμού). Στο πλαίσιο του προγράμματος, παρέχεται στους φοιτητές η δυνατότητα πρακτικής άσκησης σε συγκεκριμένο φορέα, κυρίως του δημόσιου τομέα. Κάθε νέο ακαδημαϊκό έτος, η

λίστα των συνεργαζόμενων φορέων επικαιροποιείται και τα διαθέσιμα πλαίσια πρακτικής άσκησης εμπλουτίζονται, ώστε οι ακαδημαϊκές γνώσεις των φοιτητών/τριών να συναντούν και να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες επαγγελματικές συνθήκες και προοπτικές.

Σκοπός της πρακτικής άσκησης είναι η σύνδεση της θεωρίας με την πράξη, καθώς και η αφομοίωση, αξιοποίηση, διεύρυνση και εμπλουτισμός των γνώσεων και δεξιοτήτων που οι φοιτητές/τριες απέκτησαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Η «Πρακτική άσκηση στην Ψυχολογία» συμβάλλει στην ενημέρωση των φοιτητών/τριών για τις δυνατότητες εφαρμογής της επιστημονικής γνώσης σε ποικίλους επαγγελματικούς τομείς και στην εξοικείωσή τους με τον ρόλο και τις ποικίλες επαγγελματικές δραστηριότητες του Ψυχολόγου (διαγνωστικές, παρεμβατικές, ερευνητικές). Ταυτόχρονα, αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών, υπό πραγματικές συνθήκες, με τα καθήκοντα και τις απαιτήσεις του έργου του Ψυχολόγου σε διάφορα εργασιακά περιβάλλοντα όπου προσφέρονται ψυχολογικές υπηρεσίες, τηρώντας τις αρχές και τον κώδικα δεοντολογίας. Η πρακτική άσκηση ολοκληρώνεται με την κατάθεση τελικής έκθεσης-αναφοράς από τους/ις φοιτητές/τριες, την ευθύνη βαθμολόγησης της οποίας έχουν τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος που εποπτεύουν την πρακτική άσκηση, συνεκτιμώντας το φύλλο αξιολόγησης που συμπληρώνει ο/η επόπτης ψυχολόγος του φορέα. Η επιτυχής ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης αντιστοιχεί σε δεκαέξι (16) διδακτικές μονάδες (ΠΜ/ECTS) βάσει του προγράμματος σπουδών (βλ. Άρθρο 8 του παρόντος Κανονισμού).

Πτυχιακή εργασία: Η εκπόνηση ατομικής πτυχιακής εργασίας είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη του πτυχίου και διέπεται από τις διατάξεις του Κανονισμού Πτυχιακής Εργασίας. Αποτελεί υποχρεωτικό μάθημα για τους τελειόφοιτους και προσφέρει τη δυνατότητα αξιολόγησης αλλά και αυτο-αξιολόγησης των φοιτητών/τριών σχετικά με τις γνώσεις και δεξιότητες που ανέπτυξαν στις προπτυχιακές τους σπουδές. Σε συνεργασία με τον/την επιβλέποντα/ουσα διδάσκοντα/ουσα οι φοιτητές/τριες δοκιμάζουν την επιστημονική τους σκέψη σε ένα θέμα που τους ενδιαφέρει προκειμένου να συνθέσουν ένα επιστημονικό κείμενο το οποίο να επιδεικνύει δεξιότητες βιβλιογραφικής ανασκόπησης, δεξιότητες σχεδιασμού και διεξαγωγής επιστημονικής έρευνας μέσω ποσοτικών, ποιοτικών ή μικτών μεθοδολογικών προσεγγίσεων, και ικανότητες αποσαφήνισης της θεωρητικής τους θέσης καθώς και κριτικής αυτής της θέσης σε θεωρητικό ή/και μεθοδολογικό επίπεδο. Οι πτυχιακές εργασίες θα πρέπει να είναι ερευνητικού περιεχομένου, με την έννοια ότι πρέπει να συνίστανται στη συλλογή – επεξεργασία – ανάλυση ερευνητικών δεδομένων και να μην περιορίζονται σε έρευνες βιβλιογραφικού χαρακτήρα. Η βαθμολογία της Πτυχιακής Εργασίας έχει διπλό

συντελεστή βαρύτητας, δηλαδή προστίθεται 2 φορές (με την αντίστοιχη αύξηση του διαιρέτη κατά 1 μάθημα).

Κατάρτιση και Αναθεώρηση του Προγράμματος Σπουδών

Το ΠΠΣ του Τμήματος καταρτίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος μετά από εισήγηση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος και αναθεωρείται με την ίδια διαδικασία που ακολουθείται για την κατάρτισή του. Για την κατάρτιση του ΠΠΣ προβλέπεται (πέρα από την σύσταση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών) η αλληλουχία των μαθημάτων, η επεξεργασία των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των συστατικών στοιχείων του ΠΠΣ του Τμήματος, και κάθε τι άλλο που συμβάλλει σε ένα σύγχρονο και άρτιο ΠΠΣ. Ο/Η Πρόεδρος του Τμήματος μεριμνά για την εφαρμογή του ΠΠΣ, η δε Συνέλευση του Τμήματος έχει αρμοδιότητα λήψης αποφάσεων που αφορούν την εφαρμογή αυτή, τη συνεχή βελτίωση της μάθησης στο πρόγραμμα σπουδών, την επιλογή και έγκριση των συγγραμμάτων για κάθε μάθημα του προγράμματος, τη διατύπωση γνώμης προς την Κοσμητεία για τρόπους βελτίωσης του προγράμματος σπουδών και τη συγκρότηση ΟΜ.Ε.Α. για την εσωτερική αξιολόγηση του προγράμματος σπουδών σε συνεννόηση με τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Παντείου Πανεπιστημίου. Το ΠΠΣ ψηφίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος μέχρι τα μέσα Μαΐου κάθε ακαδημαϊκού έτους και ισχύει για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος.

Το ΠΠΣ του Τμήματος Ψυχολογίας είναι σύμφωνο με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων (European Credit Transfer System, ECTS). Το ΠΠΣ του Τμήματος Ψυχολογίας προβλέπει ως ελάχιστο αριθμό για λήψη πτυχίου 240 ΠΜ/ECTS.

Πρόγραμμα Σπουδών

Α' έτος	
XEIM	5 ΥΠ (4x4.5ECTS + 1x4ECTS=22ECTS), 2 ΥΕ (2x4ECTS=8ECTS)
EAP	5 ΥΠ (4x4.5ECTS + 1x4ECTS=22ECTS), 2 ΥΕ (2x4ECTS=8ECTS)
Β' έτος	
XEIM	5 ΥΠ (4x4.5ECTS + 1x4ECTS=22ECTS), 2 ΥΕ (2x4ECTS=8ECTS)
EAP	5 ΥΠ (4x4.5ECTS + 1x4ECTS=22ECTS), 2 ΥΕ (2x4ECTS=8ECTS)
Γ' έτος	
XEIM	5 ΥΠ (4x4ECTS + 1x6ECTS=22ECTS), 2 ΥΕ (2x4ECTS=8ECTS)
EAP	5 ΥΠ (4x4ECTS + 1x6ECTS=22ECTS), 2 ΥΕ (2x4ECTS=8ECTS)
Δ' έτος	
XEIM-EAP	2 ΥΠ (1x16ECTS + 1x28ECTS=44ECTS)
XEIM	2 ΥΕ (2x4ECTS=8ECTS)
EAP	2 ΥΕ (2x4ECTS=8ECTS)
Α' έτος - Δ' έτος	
XEIM	2 ΕΕ (2x4ECTS=8ECTS)
EAP	1 ΕΕ (1x4ECTS=4ECTS)

Ενημέρωση των φοιτητών/τριών για το Πρόγραμμα Σπουδών

Όλες οι πληροφορίες για το ΠΠΣ του Τμήματος Ψυχολογίας (Οδηγός Σπουδών, αναλυτική περιγραφή των μαθημάτων και των τρόπων αξιολόγησής τους, πληροφορίες για τους/τις διδάσκοντες/ουσες και τρόποι επικοινωνίας μαζί τους, ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας και εξετάσεων, υπηρεσίες και έντυπα της Γραμματείας, υποτροφίες και κάθε τύπου ανακοινώσεις) διατίθενται στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Επιπλέον, το Τμήμα Ψυχολογίας οργανώνει τις παρακάτω ενημερωτικές συναντήσεις για πτυχές του Προγράμματος Σπουδών τις οποίες καλούνται οι φοιτητές/τριες να παρακολουθήσουν:

(α) Ειδική ενημερωτική εκδήλωση «Υποδοχή Πρωτοετών» με την έναρξη της ακαδημαϊκής χρονιάς για τους/τις πρωτοετείς φοιτητές/τριες, η οποία αφορά την οργάνωση του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος, τις υπηρεσίες γραμματειακής υποστήριξης και τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε επίπεδο Τμήματος και Πανεπιστημίου, καθώς και κάθε άλλη πτυχή σχετική με τη φοίτησή τους στο Τμήμα Ψυχολογίας και στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.

(β) Σε συνεργασία με το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης του Παντείου, ειδικές ενημερωτικές συναντήσεις με τους/τις φοιτητές/τριες που πρόκειται να φοιτήσουν στο τελευταίο έτος των σπουδών τους για τους όρους και τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης.

(γ) Ειδική ενημερωτική συνάντηση για την κινητικότητα στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+ και Erasmus+ International για σπουδές και πρακτική άσκηση κάθε έτος.

Άρθρο 9 Ωρολόγιο Πρόγραμμα Διδασκαλίας

1. Η διδασκαλία των μαθημάτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών γίνεται σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα που καταρτίζεται από τη Γραμματεία του Τμήματος τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν από την έναρξη των μαθημάτων και ισχύει για ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο. Το ωρολόγιο πρόγραμμα του ακαδημαϊκού εξαμήνου αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

2. Το ωρολόγιο πρόγραμμα περιλαμβάνει τα μαθήματα, τις αίθουσες διδασκαλίας, την εβδομαδιαία κατανομή των ωρών διδασκαλίας των μαθημάτων και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Επίσης, το ηλεκτρονικό πρόγραμμα μαθημάτων και αιθουσών μπορεί να μεταφορτωθεί τοπικά στις συσκευές των φοιτητών/τριών του Τμήματος.

3. Η διδασκαλία κάθε μαθήματος πραγματοποιείται από τον/την διδάσκοντα/ουσα στον/την οποία έχει γίνει ανάθεση διδασκαλίας από τη Συνέλευση του Τμήματος. Οι

διδασκτικές ανάγκες του Τμήματος καλύπτονται από τα μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. Επιπλέον, οι διδασκτικές ανάγκες του Τμήματος δύνανται να καλύπτονται και από τις παρακάτω κατηγορίες προσωπικού, όπως προβλέπεται κάθε φορά από τη σχετική νομοθεσία: (α) Ακαδημαϊκοί Υπότροφοι που προβλέπεται στο άρθρο 29 παρ. 7 του ν.4009/2011, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, (β) Διδάσκοντες βάσει του Π.Δ. 407/1980 (Α'112) και του άρθρου 19 του ν.1404/1983 (Α'173) (άρθρο 84 παρ16α Ν.4485/2017), την παρ. 3Α του ν.4009/2011 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Με τη σύμφωνη γνώμη της Συνέλευσης του Τμήματος και υπό την καθοδήγηση του εκάστοτε επιβλέποντος μέλους Δ.Ε.Π., οι Υποψήφιοι Διδάκτορες και οι Μεταδιδάκτορες Ερευνητές του Τμήματος δύνανται να συνδράμουν περιστασιακά σε επικουρική διδασκαλία στο ΠΠΣ, ή συμμετέχοντας σε φροντιστήρια και επιτηρήσεις. Η συμμετοχή αυτή δεν συνιστά αυτοδύναμη διδασκαλία.

4. Τα μαθήματα μπορεί να περιλαμβάνουν μόνο διδασκαλία θεωρίας ή να ενσωματώνουν φροντιστηριακές ασκήσεις και εργαστήρια. Οι προϋποθέσεις φοίτησης στα μαθήματα που περιλαμβάνουν φροντιστηριακές ασκήσεις ή εργαστήρια καθορίζονται από τους/ις διδάσκοντες/ουσες και περιλαμβάνονται στον Οδηγό Σπουδών της τρέχουσας ακαδημαϊκής χρονιάς.

5. Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Ο/Η διδάσκων/ουσα, σε συνεργασία με τη Γραμματεία του Τμήματος, αναπληρώνει τη διδασκαλία του μαθήματος σε ημέρα και ώρα κατά τέτοιον τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία του ωρολογίου προγράμματος διδασκαλίας του Τμήματος.

6. Στο ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας των μαθημάτων του ΠΠΣ δεν επιτρέπεται να συμπίπτουν ώρες διδασκαλίας που αφορούν υποχρεωτικά μαθήματα του ίδιου εξαμήνου. Αντίστοιχα, στο πρόγραμμα εξετάσεων της αντίστοιχης εξεταστικής περιόδου δεν επιτρέπεται να συμπίπτουν οι ώρες εξετάσεων για υποχρεωτικά μαθήματα του ίδιου εξαμήνου.

7. Οι διδάσκοντες/ουσες δύνανται να ενσωματώνουν στα μαθήματά τους εκπαιδευτικές δραστηριότητες όπως διαλέξεις από προσκεκλημένους/ες ομιλητές/ριες, επισκέπτες/ριες καθηγητές/ριες στο πλαίσιο της κινητικότητας διδακτικού προσωπικού του Προγράμματος Erasmus+, εκπαιδευτικές επισκέψεις κλπ.

Άρθρο 10 **Εγγραφή σε Εξάμηνο – Δηλώσεις Μαθημάτων**

Κατά την έναρξη κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου και σε ημερομηνίες που ανακοινώνονται από τη Γραμματεία του Τμήματος βάσει του ακαδημαϊκού ημερολογίου του Παντείου

Πανεπιστημίου κάθε φοιτητής/τρια οφείλει να υποβάλει ηλεκτρονική δήλωση μαθημάτων στην οποία δηλώνονται τα μαθήματα τα οποία προτίθεται να παρακολουθήσει κατά το τρέχον ακαδημαϊκό εξάμηνο μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας <https://foit.panteion.gr/declare>. Η δήλωση μαθημάτων είναι υποχρεωτική για τη συμμετοχή στις εξετάσεις και πραγματοποιείται σε κάθε εξάμηνο σπουδών. Κάθε φοιτητής/τρια οφείλει να υποβάλει ηλεκτρονική δήλωση όλων των υποχρεωτικών μαθημάτων και των υποχρεωτικών επιλογής συμπληρώνοντας τον απαιτούμενο αριθμό των 30 ΠΜ/ECTS κατά το τρέχον ακαδημαϊκό εξάμηνο βάσει του προγράμματος σπουδών (βλ. Άρθρο 8 του παρόντος Κανονισμού).

Η ηλεκτρονική δήλωση μαθημάτων είναι απαραίτητη προϋπόθεση τόσο για την προμήθεια των αντίστοιχων συγγραμμάτων, όσο και για τη δυνατότητα συμμετοχής στις εξετάσεις με την καταγραφή των ονομάτων στους ηλεκτρονικούς καταλόγους εξέτασης του εκάστοτε μαθήματος κάθε εξαμήνου σπουδών. Η υποχρεωτικότητα της δήλωσης, προκειμένου να εξασφαλιστεί η δυνατότητα συμμετοχής στις εξετάσεις, ισχύει όχι μόνο για τα μαθήματα του κάθε εξαμήνου σπουδών, αλλά και για τα οφειλόμενα μαθήματα από προηγούμενα έτη.

Η δήλωση μαθημάτων εξασφαλίζει στους/τις φοιτητές/τριες το δικαίωμα συμμετοχής στην εξέταση των εν λόγω μαθημάτων στις αντίστοιχες εξεταστικές περιόδους, καθώς και στην επαναληπτική εξέταση του αντίστοιχου ακαδημαϊκού έτους. Η επιλογή των δηλούμενων μαθημάτων πραγματοποιείται μέσα από τον κατάλογο προσφερόμενων μαθημάτων που περιλαμβάνεται στον Οδηγό Σπουδών του αντίστοιχου ακαδημαϊκού έτους και ο οποίος αναρτάται πριν την έναρξη του έτους στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Η ηλεκτρονική δήλωση μαθημάτων σε κάθε εξάμηνο πρέπει να γίνεται μέσα στις αποκλειστικές προθεσμίες που ορίζονται από τη Γραμματεία του Τμήματος. Παράλειψη υποβολής δήλωσης μαθημάτων εντός των αποκλειστικών προθεσμιών που ορίζονται από τη Γραμματεία του Τμήματος αποκλείει τον/ην φοιτητή/τρια από τη συμμετοχή στις εξετάσεις των μαθημάτων. Σε περίπτωση που εξεταστεί και βαθμολογηθεί σε μάθημα το οποίο δεν έχει προηγουμένως δηλωθεί κατά την αντίστοιχη ακαδημαϊκή περίοδο, ο βαθμός δεν λαμβάνεται υπόψη και το μάθημα δεν κατοχυρώνεται ως εξετασθέν.

Άρθρο 11 **Πτυχιακή Εργασία**

Η ατομική πτυχιακή εργασία αποτελεί υποχρεωτικό μάθημα του ΠΠΣ του 4ου έτους και έχει διάρκεια δύο εξαμήνων. Είναι υποχρεωτική για τη λήψη πτυχίου και έχει αποκλειστικά ερευνητικό χαρακτήρα. Στο πλαίσιο αυτό, είναι υποχρεωτική η διεξαγωγή ποσοτικής ή ποιοτικής έρευνας ή/και συνδυασμός αυτών και η συγγραφή επιστημονικού κειμένου. Σκοπός της πτυχιακής εργασίας είναι η έμπρακτη εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την ερευνητική

προσέγγιση φαινομένων και εννοιών του χώρου της Ψυχολογίας. Κατά τον σχεδιασμό και εκπόνησή της οι φοιτητές/τριες καλούνται να εφαρμόσουν τις γνώσεις (θεωρητικές, επιστημολογικές, μεθοδολογικές και τεχνικές) που έχουν αποκτήσει κατά τη διάρκεια των σπουδών τους στη μελέτη ψυχολογικών φαινομένων και εννοιών.

Το θέμα της ατομικής πτυχιακής εργασίας αποφασίζεται σε συνεργασία με τον/ην επιβλέποντα/ουσα, ο/η οποίος/α επιβλέπει την πρόοδο της εργασίας και καθοδηγεί τον/ην φοιτητή/τρια καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησης της πτυχιακής του/ης εργασίας. Η συγγραφή ακολουθεί το πρότυπο συγγραφής της American Psychological Association (A.P.A.). Καθίσταται σαφές στους/τις φοιτητές/τριες ότι η λογοκλοπή, η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου/ης, δημοσιευμένης ή μη, η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης χωρίς σχετική αναφορά αποτελεί σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Επιπλέον κυρώσεις δύνανται να επιβληθούν σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες του Ιδρύματος.

Ο/Η επιβλέπων/ουσα διδάσκει ή έχει συναφές γνωστικό αντικείμενο, στο οποίο εμπίπτει το θέμα της πτυχιακής εργασίας. Μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων ή Πανεπιστημίων, τα οποία κατ' ανάθεση διδάσκουν στο Τμήμα, μπορούν να εποπτεύουν πτυχιακές εργασίες, σε συνεργασία με μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος, το οποίο έχει την τελική τυπική ευθύνη επίβλεψης και βαθμολόγησης.

Κάθε φοιτητής/τρια υποχρεούται να καταθέσει, υπογεγραμμένο από τον/ην επιβλέποντα/ουσα, το έντυπο εκπόνησης πτυχιακής εργασίας στη Γραμματεία του Τμήματος, όχι νωρίτερα από το 4^ο έτος σπουδών του/ης και πάντως, στην αρχή του χειμερινού ή εαρινού εξαμήνου του έτους, εντός προθεσμίας που ανακοινώνεται εγκαίρως και καλύπτει διάστημα πριν την τελευταία ημέρα υποβολής των ηλεκτρονικών δηλώσεων μαθημάτων του εξαμήνου. Η επιτυχής ολοκλήρωση της πτυχιακής εργασίας αντιστοιχεί σε είκοσι οκτώ (28) διδακτικές μονάδες (ΠΜ/ECTS) βάσει του προγράμματος σπουδών (βλ. Άρθρο 8 του παρόντος Κανονισμού).

Οι τυπικές διαδικασίες κατανομής των φοιτητών/τριών στους/ις επιβλέποντες/ουσες αποτελούν ευθύνη της Συνέλευσης του Τμήματος με μέριμνα για τον ισόποσο μεταξύ αυτών καταμερισμό. Αναλυτικές οδηγίες για τις προϋποθέσεις εκπόνησης και επιτυχούς ολοκλήρωσης της πτυχιακής εργασίας διατίθενται στον Οδηγό Σπουδών και στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Άρθρο 12 Πρακτική Άσκηση

Η πρακτική άσκηση αποτελεί υποχρεωτικό μάθημα του ΠΠΣ του 4ου έτους και αντιστοιχεί σε δύο εξάμηνα. Είναι υποχρεωτική για τη λήψη πτυχίου και πραγματοποιείται στο πλαίσιο των

προγραμμάτων του Παντείου Πανεπιστημίου που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και εθνικούς πόρους, για τα οποία αρμόδια υπηρεσία - από την πλευρά του Πανεπιστημίου - είναι ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ). Οι φοιτητές/τριες ασκούνται σε φορείς σχετικούς με την επαγγελματική εφαρμογή της ψυχολογίας και εποπτεύονται τόσο από υπεύθυνους των φορέων όσο και από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, τα οποία έχουν και την ευθύνη της τελικής βαθμολόγησης.

Μέσω της συμμετοχής τους στην πρακτική άσκηση, οι φοιτητές/τριες συνδέουν τη θεωρία με την πράξη και αποκομίζουν μια πρώτη εμπειρία, άκρως πολύτιμη στα μελλοντικά τους σχέδια για την επιλογή κατεύθυνσης των μεταπτυχιακών σπουδών τους, αλλά και της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας. Η πρακτική άσκηση αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για την ομαλή ένταξή τους στην αγορά εργασίας και για τη διαμόρφωση επαγγελματικής συνείδησης.

Ο ελάχιστος αριθμός ωρών πρακτικής άσκησης, που κάθε ασκούμενος/η πρέπει υποχρεωτικά να υλοποιήσει, είναι διακόσιες (200) ώρες, μέσα σε χρονικό διάστημα 3 μηνών, που ορίζεται η διάρκεια του προγράμματος πρακτικής άσκησης. Η αποζημίωση για κάθε ασκούμενο/η και το ποσό της ασφαλιστικής τους κάλυψης καταβάλλονται από τον ΕΛΚΕ του Παντείου Πανεπιστημίου. Η πρακτική άσκηση των φοιτητών/τριών του Τμήματος Ψυχολογίας σε φορείς των Υπουργείων Υγείας, Παιδείας και Δικαιοσύνης έχει εγκριθεί με Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 352/30.3.2010). Η πρακτική άσκηση που εκπονείται στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus δεν αντικαθιστά την πρακτική άσκηση ως μάθημα του Τμήματος.

Η πρακτική άσκηση οργανώνεται, συντονίζεται και εποπτεύεται από αρμόδια Επιτροπή, η οποία αποτελείται από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ψυχολογίας. Η Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης έχει την επιστημονική, διοικητική και εκτελεστική ευθύνη και αρμοδιότητα για την έγκαιρη, συνεπή και άρτια εφαρμογή όλων των απαραίτητων διαδικασιών που προβλέπονται στο πλαίσιο του προγράμματος. Η Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης δύναται να εισηγείται εναλλακτικούς τρόπους εκπόνησης πρακτικής άσκησης, ή/και άλλες τροποποιήσεις στους όρους και τις προϋποθέσεις που αφορούν την εκπόνηση της πρακτικής άσκησης, οι οποίες ορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, ανάλογα με τις εκάστοτε συνθήκες.

Η Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης ορίζει συγκεκριμένη διαδικασία ένταξης ενός φορέα στους συνεργαζόμενους φορείς όπου παρέχονται ψυχολογικές υπηρεσίες από επαγγελματίες ψυχολόγους, κατά την οποία αξιολογείται σειρά στοιχείων, που υποβάλλει ο υποψήφιος προς ένταξη φορέας. Προϋπόθεση ένταξης αποτελούν (α) η ύπαρξη μόνιμου, κατά προτίμηση, στελέχους-ψυχολόγου που αναλαμβάνει την εποπτεία των ασκούμενων καθ' όλη τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης και (β) η εγγραφή του στην κεντρική ηλεκτρονική υπηρεσία υποστήριξης της πρακτικής άσκησης του Υπουργείου Παιδείας «ΑΤΛΑΣ». Ταυτόχρονα έμφαση δίνεται στο φυσικό αντικείμενο ενασχόλησης του φορέα, το οποίο πρέπει να εμπίπτει σε κάποιον από τους

επιστημονικούς κλάδους επαγγελματικής εφαρμογής της Ψυχολογίας. Στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους η Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης αποτιμά την πρακτική άσκηση από κάθε φορέα, βάσει τυποποιημένου εντύπου αξιολόγησης που συμπληρώνει το σύνολο των ασκούμενων.

Ο έλεγχος και η διασφάλιση ποιότητας της παρεχόμενης πρακτικής άσκησης εξασφαλίζεται μέσω του ανοικτού και διαρκούς διαύλου επικοινωνίας της Επιτροπής Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος Ψυχολογίας και των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος με τους επόπτες-Ψυχολόγους των συνεργαζόμενων φορέων και στηρίζεται, σε ένα διπλό σύστημα εποπτείας των ασκούμενων, το οποίο αποτελείται από δύο (2) επόπτες: έναν/μία ψυχολόγο, στον χώρο όπου ασκούνται οι φοιτητές/τριες, και ένα μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος. Στο πλαίσιο της εποπτείας από την πλευρά των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος κάθε μέλος εποπτεύει μία ομάδα ασκούμενων που προκύπτει με ισόποσο μεταξύ αυτών καταμερισμό και πραγματοποιεί μαζί τους τουλάχιστον τρεις (3) συναντήσεις, τουλάχιστον ωριαίας διάρκειας η κάθε μία. Οι συναντήσεις με την ομάδα των ασκούμενων εστιάζουν στην παρακολούθηση της πορείας τους κατά την υλοποίηση του προγράμματος, στην ευαισθητοποίηση σε θέματα δεοντολογίας και στην καθοδήγηση ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι του προγράμματος, ήτοι αξιοποίηση της ακαδημαϊκής γνώσης που αποκτήθηκε στη διάρκεια των σπουδών και σύνδεση της θεωρίας με την πράξη. Επίσης, δίνονται οδηγίες για τη διαδικασία αξιολόγησης των ασκούμενων, τη συγγραφή της εργασίας που καταθέτουν στο τέλος της πρακτικής άσκησης, και κάθε δυνατή υποστήριξη, επιστημονική, συμβουλευτική, ή άλλη. Παράλληλα, η Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης μεριμνά για την ευαισθητοποίηση των ασκούμενων ως προς τα ζητήματα της ηθικής και δεοντολογίας στον χώρο της πρακτικής άσκησης.

Οι όροι και οι προϋποθέσεις της πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης, καθώς και η διαδικασία αιτήσεων, επιλογής, ασφάλισης, υποχρεώσεων και δικαιωμάτων των φοιτητών/τριών που συμμετέχουν στην πρακτική άσκηση βρίσκονται στην ιστοσελίδα και στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος Ψυχολογίας, καθώς επίσης και στο υλικό πληροφόρησης που παρέχει το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης στους φοιτητές/τριες.

Άρθρο 13 **Αξιολόγηση Επίδοσης Φοιτητών/τριών**

Η τελική αξιολόγηση για κάθε διδασκόμενο μάθημα πραγματοποιείται μετά το τέλος του αντίστοιχου εξαμήνου κατά το οποίο διδάσκεται το μάθημα. Τα μαθήματα κάθε εξαμήνου εξετάζονται κατά τη διάρκεια της αντίστοιχης εξεταστικής περιόδου (για το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο) και επαναληπτικά την περίοδο Σεπτεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους. Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις έχουν οι φοιτητές/τριες οι οποίοι/ες έχουν συμπεριλάβει το

αντίστοιχο μάθημα στην ηλεκτρονική δήλωση μαθημάτων κατά την έναρξη κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου.

Η βαθμολογική κλίμακα για την αξιολόγηση της επίδοσης των προπτυχιακών φοιτητών/τριών ορίζεται από μηδέν (0) έως δέκα (10) με διαβαθμίσεις της ακέρατης μονάδας. Η παρακολούθηση ενός μαθήματος θεωρείται επιτυχής εάν ο τελικός βαθμός είναι τουλάχιστον πέντε (5).

Υποχρεωτικά μαθήματα στα οποία κάποιος/α δεν έλαβε προβιβάσιμο βαθμό είναι υποχρεωμένος/η να τα επαναλάβει δηλώνοντάς τα εκ νέου σε επόμενο ακαδημαϊκό εξάμηνο. Τα μαθήματα επιλογής και ελεύθερης επιλογής στα οποία οι φοιτητές/τριες δεν λαμβάνουν προβιβάσιμο βαθμό, μπορούν να δηλωθούν εκ νέου ή να αντικατασταθούν με άλλα.

Για τα αποτελέσματα των εξετάσεων και την ατομική τους βαθμολογία οι φοιτητές/τριες ενημερώνονται από την εφαρμογή των ηλεκτρονικών υπηρεσιών της Διεύθυνσης Μηχανοργάνωσης.

Άρθρο 14 **Εξετάσεις**

Ο τρόπος αξιολόγησης των μαθημάτων του ΠΠΣ διαμορφώνεται από τον/τη διδάσκοντα/ουσα ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο κάθε μαθήματος. Η διαμόρφωση της τελικής βαθμολογίας καθορίζεται από τον διδάσκοντα βάσει γραπτής ή προφορικής εξέτασης, ενώ μπορεί να βασίζεται και σε ενδιάμεσες αξιολογήσεις ίσης ή διαφορετικής βαρύτητας (π.χ. εξετάσεις γραπτής ή προφορικής προόδου, κατάθεση ατομικών ή/και ομαδικών εργασιών, εργαστηριακές ασκήσεις). Σε περίπτωση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών του/ης φοιτητή/τριας, οι οποίες θα πρέπει να πιστοποιούνται με τα σχετικά από αρμόδιο φορέα δικαιολογητικά, παρέχεται η δυνατότητα προφορικής εξέτασης, μετά από αίτησή του/ης στη Γραμματεία του Τμήματος και σε επικοινωνία με τους/ις διδάσκοντες/ουσες. Ο χρόνος διεξαγωγής των προφορικών εξετάσεων ορίζεται από τον/ην διδάσκοντα/ουσα μέσα στο χρονικό πλαίσιο του προγράμματος των εξετάσεων.

Η διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης της επίτευξης των μαθησιακών αποτελεσμάτων περιγράφονται στο διάγραμμα του εκάστοτε μαθήματος στην Πλατφόρμα Τηλεκπαίδευσης του Παντείου Πανεπιστημίου (<https://openeclass.panteion.gr/>) και ανακοινώνονται στα Περιγράμματα Μαθημάτων στον Οδηγό Σπουδών, καθώς και στο Απογραφικό Δελτίο προς ενημέρωση της ΜΟ.ΔΙ.Π. του Παντείου Πανεπιστημίου.

Η πρόοδος των φοιτητών/τριών παρακολουθείται από τη βαθμολογία που συγκεντρώνουν στις εξετάσεις μετά το πέρας του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου, καθώς και στην επαναληπτική εξεταστική Σεπτεμβρίου, η οποία καταχωρείται στο ηλεκτρονικό σύστημα βαθμολόγησης της Γραμματείας του Τμήματος. Για τη διενέργεια εξετάσεων αποτελεί

απαραίτητη προϋπόθεση να έχουν συμπληρωθεί δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας. Στην εξεταστική περίοδο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου εξετάζονται τα δηλωθέντα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου, στην εξεταστική περίοδο Μαΐου-Ιουνίου εξετάζονται τα δηλωθέντα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου. Στην επαναληπτική εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου εξετάζονται τα μαθήματα του αντίστοιχου έτους, δηλαδή αυτά που έχουν δηλωθεί από τον φοιτητή/τρια στο χειμερινό και στο εαρινό εξάμηνο του ίδιου ακαδημαϊκού έτους. Η συμμετοχή φοιτητή/τριας σε εξέταση μαθήματος το οποίο δεν έχει δηλωθεί στις δηλώσεις κάθε συγκεκριμένου ακαδημαϊκού έτους συνεπάγεται την ακύρωση της αντίστοιχης βαθμολογίας. Τα μαθήματα επιλογής μπορούν να εξεταστούν σε επόμενη εξεταστική περίοδο μόνο εάν παραμένουν και κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος στο ΠΠΣ και δηλωθούν από τον/ην φοιτητή/τρια εκ νέου.

Οι εξετάσεις εποπτεύονται ή επιτηρούνται από μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π, Ε.ΤΕ.Π., από τις λοιπές κατηγορίες διδασκόντων, από μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, υποψήφιους διδάκτορες και μεταδιδακτορικούς ερευνητές. Όταν ο αριθμός εξεταζόμενων είναι άνω των τριάντα, προβλέπονται δύο ή και περισσότεροι επιτηρητές, κατά τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό του Παντείου Πανεπιστημίου.

Διαδικασία Εξετάσεων

1. Το Πρόγραμμα των εξετάσεων, καθώς και οι σχετικές πληροφορίες για τις εξετάσεις (π.χ. διάρκεια και αίθουσες εξέτασης, εξεταστέα ύλη, κτλ.) αναρτώνται εγκαίρως από τη Γραμματεία στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Το ωρολόγιο πρόγραμμα των εξετάσεων καταρτίζεται υπό την ευθύνη του/ης Προέδρου του Τμήματος.

2. Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να παρουσιάζονται στην καθορισμένη για την εξέταση αίθουσα το αργότερο πέντε (5) λεπτά πριν από την προγραμματισμένη ώρα. Κατά την προσέλευσή τους στις αίθουσες εξετάσεων, οι φοιτητές/τριες οφείλουν να φέρουν μαζί τους την φοιτητική τους ταυτότητα (ή σε περίπτωση απώλειας αυτής άλλο πιστοποιητικό που να αποδεικνύει την ταυτοπροσωπία και την φοιτητική τους ιδιότητα). Οι καθορισμένοι επιτηρητές οφείλουν να πραγματοποιούν υποχρεωτικό έλεγχο ταυτοτήτων. Δεν επιτρέπεται η εξέταση ή η παράδοση γραπτού σε φοιτητή/τρια που δεν φέρει ταυτότητα.

3. Κάθε εξέταση μπορεί να περιλαμβάνει μία, δύο ή περισσότερες σειρές θεμάτων, κατά την κρίση του/της εξεταστή/ριας.

4. Οι επιτηρητές/ριες θα πρέπει να διασφαλίζουν την ομαλή διεξαγωγή, το κύρος και την αξιοπιστία των εξετάσεων με την πιστή εφαρμογή του κανονισμού των εξετάσεων.

5. Οι εξεταζόμενοι/ες πρέπει να κάθονται στις θέσεις τους ακολουθώντας τις οδηγίες των επιτηρητών/ριών και του/ης διδάσκοντα/ουσας. Αλλαγή θέσης στον/ην εξεταζόμενο/η επιτρέπεται πριν τη διανομή των θεμάτων, ή κατά τη διάρκεια της εξέτασης οποτεδήποτε ο/η επιτηρητής/ρια το θεωρήσει σκόπιμο. Πριν τη διανομή ή την εκφώνηση των θεμάτων, οι εξεταζόμενοι/ες οφείλουν να απομακρύνουν και να τοποθετήσουν όπου υποδείξει ο/η επιτηρητής/ρια βιβλία, σημειώσεις και κάθε είδους βοηθήματα, εκτός από εκείνα που προβλέπει ρητά το αναλυτικό πρόγραμμα των εξετάσεων ή επιτρέπει ο/η διδάσκων/ουσα (π.χ. αριθμομηχανή). Σε περίπτωση που οι εξετάσεις διενεργούνται με τη βοήθεια βιβλίων ή σημειώσεων, λόγω του είδους των θεμάτων εξέτασης, αυτό θα πρέπει να αναφέρεται ρητά από τον/τη διδάσκοντα/ουσα, σε σχετική έγγραφη ανακοίνωσή του/ης. Ο/Η φοιτητής/τρια χρησιμοποιεί στυλό χρώματος μαύρου ή μπλε.

6. Καθ' όλη τη διάρκεια της εξέτασης, απαγορεύονται ρητά τα κινητά τηλέφωνα, η χρήση τους καθώς και τα παρελκόμενά τους ή οποιοδήποτε άλλο ηλεκτρονικό μέσο επικοινωνίας στην αίθουσα των εξετάσεων. Τα κινητά τηλέφωνα πρέπει να είναι απενεργοποιημένα και να μην είναι τοποθετημένα σε εμφανές σημείο. Απαγορεύεται οι εξεταζόμενοι να φέρουν γυαλιά ηλίου και καπέλα. Εξαιρείται η περίπτωση όπου, σύμφωνα με βεβαίωση κρατικού Νοσοκομείου, αποδεικνύεται σχετική ανάγκη.

7. Είναι υποχρεωτική η συμπλήρωση του ονόματος και των λοιπών στοιχείων από τον/ην φοιτητή/τρια με την παραλαβή της κόλλας, ακόμη και στην περίπτωση παράδοσης λευκής κόλλας.

8. Τα θέματα ανακοινώνονται από τον/ην διδάσκοντα/ουσα το μάθημα, και σε έκτακτες περιπτώσεις από εκπρόσωπο ή αντικαταστάτη του/ης. Μετά την έναρξη της εξέτασης, οι εξεταζόμενοι μπορούν να υποβάλουν διευκρινιστικές ερωτήσεις στον/ην διδάσκοντα/ουσα επί των θεμάτων εξέτασης. Οι απαντήσεις στις διευκρινιστικές ερωτήσεις δίνονται δημόσια και αποκλειστικά από τον/ην διδάσκοντα/ουσα ή από άλλα εξουσιοδοτημένα άτομα.

9. Οι επιτηρητές/ριες μεριμνούν για την τήρηση του χρόνου έναρξης και λήξης της εξέτασης. Οι φοιτητές/τριες δεν επιτρέπεται να αποχωρήσουν από την αίθουσα για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) λεπτά από την έναρξη της εξέτασης. Δεν επιτρέπεται στους εξεταζόμενους να παίρνουν μαζί τους τα θέματα των εξετάσεων.

10. Κατά τη διάρκεια της γραπτής εξέτασης, κάθε εξεταζόμενος/η οφείλει να σέβεται τους όρους ομαλής διεξαγωγής της εξέτασης και να συμμορφώνεται με τις παρατηρήσεις και τις υποδείξεις των επιτηρητών. Οι επιτηρητές είναι υπεύθυνοι για την αποτροπή αντιγραφής από τους εξεταζόμενους και λογοδοτούν στον/ην Πρόεδρο του Τμήματος. Οι επιτηρητές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα και αναφέρουν άμεσα στον/ην υπεύθυνο/η του μαθήματος

τυχόν άρνηση συμμόρφωσης φοιτητή/τριας προς τις οδηγίες. Σε περίπτωση παραβίασης της γνησιότητας των εξετάσεων (π.χ. με συνεργασίες μεταξύ των εξεταζομένων ή με χρήση μεθόδων υποκλοπής των απαντήσεων), ή σε περίπτωση άρνησης του/ης φοιτητή/τριας να συμμορφωθεί στις υποδείξεις των επιτηρητών, για τη διασφάλιση του αδιάβλητου της διαδικασίας των εξετάσεων, ο/η υπεύθυνος/η του μαθήματος μηδενίζει το γραπτό και αποβάλλει τον εξεταζόμενο από την αίθουσα. Ο/Η υπεύθυνος/η του μαθήματος έχει την ευθύνη για την ομαλή διεξαγωγή της εξεταστικής διαδικασίας, σύμφωνα με τη νομοθεσία και με όσα προβλέπει ο Κανονισμός του Παντείου Πανεπιστημίου.

11. Δεν επιτρέπεται η έξοδος εξεταζόμενων φοιτητών/τριών από την αίθουσα εξέτασης πριν παραδώσουν τα θέματα και το γραπτό τους, χωρίς να συντρέχει σοβαρός λόγος. Κατ' εξαίρεση, για λόγους υγείας, επιτρέπεται ολιγόλεπτη έξοδος από την αίθουσα εξέτασης, μετά από έγκριση του/ης διδάσκοντα/ουσας και με συνοδεία επιτηρητή/ριας. Ο/Η επιτηρητής/ρια αναγράφει στην κόλλα του/ης εξεταζομένου/ης την ώρα εξόδου του και την ώρα εισόδου του στην αίθουσα (στο σημείο της κόλλας που προσωρινά διεκόπη η εξέταση του/ης φοιτητή/τριας).

12. Κάθε εξεταζόμενος/η παραδίδει το γραπτό του/ης καταχωρώντας το όνομα και τον αριθμό μητρώου του/ης και υπογράφοντας στην κατάσταση συμμετεχόντων/ουσών στην εξέταση. Ο/Η φοιτητής/τρια δικαιούται να λάβει βεβαίωση συμμετοχής του/ης στις εξετάσεις, μετά την πιστοποίηση της ταυτότητας του/ης εξετασθέντα από τον/ην επιτηρητή/ρια.

13. Οι επιτηρητές/ριες ειδοποιούν σχετικά τους/ις εξεταζόμενους/ες δεκαπέντε (15) λεπτά πριν από τη λήξη της εξέτασης. Με την ολοκλήρωση του καθορισμένου χρόνου για την εξέταση, οι επιτηρητές/ριες οφείλουν να διακόψουν τους εξεταζόμενους και να παραλάβουν τα γραπτά τους. Μετά το πέρας της εξέτασης, οι επιτηρητές/ριες καταμετρούν, αριθμούν και μονογράφουν τα γραπτά και τα παραδίδουν στον/τη διδάσκοντα/ουσα. Οι επιτηρητές/ριες φροντίζουν ώστε να μην μείνει μόνο ένας/μία φοιτητής/τρια στην αίθουσα πριν την ολοκλήρωση του καθορισμένου χρόνου για την εξέταση.

14. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων, καταχωρούνται από τον/ην διδάσκοντα/ουσα στην ηλεκτρονική εφαρμογή διαχείρισης εξετάσεων και βαθμολογιών διδασκόντων/ουσών εντός προβλεπόμενων καταληκτικών ημερομηνιών που καθορίζονται από το Πρυτανικό Συμβούλιο, και επικυρώνονται από τη Γραμματεία του Τμήματος.

15. Ο/Η φοιτητής/τρια, σύμφωνα με απόφαση του Τμήματος, δεν έχει τη δυνατότητα να αιτηθεί κατά τη διάρκεια της εξέτασης την καταχώρηση μη προβιβάσιμης βαθμολογίας, «ρήτρας», σε περίπτωση που ο προβιβάσιμος βαθμός στην εξέταση του μαθήματος μπορεί να είναι μικρότερος από τον προσδοκώμενο.

16. Ο φοιτητής/τρια που βαθμολογήθηκε με προβιβάσιμο βαθμό σε ορισμένο μάθημα δεν δικαιούται να ζητήσει την ακύρωση της βαθμολογίας του και την εκ νέου συμμετοχή του στις εξετάσεις του εν λόγω μαθήματος με σκοπό να επιτύχει υψηλότερη βαθμολογία (αναβαθμολόγηση). Τα γραπτά φυλάσσονται με ευθύνη του/ης διδάσκοντα/ουσας για διάστημα ενός (1) ημερολογιακού έτους, ήτοι για δώδεκα (12) μήνες. Στη συνέχεια δύναται να καταστραφούν, εκτός αν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

17. Διόρθωση βαθμού μετά την ανάρτηση των αποτελεσμάτων επιτρέπεται, σε περίπτωση που διαπιστωθεί λάθος εκ παραδρομής, με ενυπόγραφο υπηρεσιακό σημείωμα του/ης διδάσκοντος/ουσας προς τη Γραμματεία του Τμήματος, εντός τεσσάρων μηνών από την ανάρτηση των αποτελεσμάτων. Μετά την παρέλευση αυτού του χρονικού διαστήματος, τη διόρθωση της βαθμολογίας αποφασίζει η Συνέλευση του Τμήματος κατόπιν γραπτού αιτήματος του/ης διδάσκοντα/ουσας. Οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στο γραπτό τους, σε επικοινωνία με τους/ις διδάσκοντες/ουσες των μαθημάτων, εντός δύο εβδομάδων από την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων.

18. Στην περίπτωση που το Πάντειο Πανεπιστήμιο ορίζει τη διενέργεια διαδικτυακών εξετάσεων προβλέπονται τα ακόλουθα:

- Για τις προφορικές εξετάσεις είναι απαραίτητη η χρήση κάμερας και η επίδειξη ταυτότητας, συστήνεται να έχει προηγηθεί έλεγχος για την ορθή λειτουργία του συστήματος, οι φοιτητές/τριες οφείλουν να προσέλθουν ακριβώς την αναγραφόμενη ώρα πρόσκλησης, ενώ καθυστερημένη είσοδος, που δεν οφείλεται σε δυσλειτουργία της πλατφόρμας, δεν είναι επιτρεπτή και εκλαμβάνεται ως μη συμμετοχή.
- Για τις γραπτές εξετάσεις προβλέπεται ότι μετά από το πέρας της εξέτασης δεν επιτρέπεται η υποβολή του γραπτού με οποιοδήποτε μέσο. Δεν επιτρέπεται η λήψη φωτογραφιών της εξέτασης και η αποστολή της σε άλλους. Σε περίπτωση ομοίων απαντήσεων μεταξύ των εξεταζομένων τα γραπτά μηδενίζονται. Το γραπτό δύναται να υποβληθεί στο σύστημα Turnitin προς έλεγχο. Υψηλά ποσοστά ομοιότητας κειμένων οδηγούν σε μείωση της βαθμολογίας και μηδενισμό. Ο/Η εξεταστής/ρια έχει το δικαίωμα να καλέσει τυχαία φοιτητές/τριες προς συμπληρωματική προφορική εξέταση εντός δύο ωρών από το πέρας της γραπτής εξέτασης. Οι φοιτητές/τριες αναμένουν επί δύο ώρες ενδεχόμενη πρόσκληση σε προφορική εξέταση. Η πρόσκληση θα λάβει χώρα μέσω ανακοίνωσης στο e-class. Σε περίπτωση που δεν προσέλθουν θεωρείται ότι δεν συμμετείχαν καθόλου στις εξετάσεις.

19. Για θέματα που δεν καλύπτονται στην παρούσα ενότητα, αρμόδια να αποφασίζει είναι η Συνέλευση του Τμήματος και ισχύουν γενικά οι κείμενες διατάξεις όπως αυτές προβλέπονται από τον Κανονισμό του Παντείου Πανεπιστημίου.

Άρθρο 15 **Λήψη Πτυχίου**

Προϋπόθεση για την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης στο Τμήμα και τη λήψη πτυχίου Ψυχολογίας είναι η συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού εξαμήνων που απαιτούνται, ήτοι οκτώ (8) εξάμηνα, εφόσον ο/η φοιτητής/τρια:

- Έχει εξεταστεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα που προβλέπονται στο ΠΠΣ, όπως αυτά ορίζονται από τον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος, δηλαδή τον ελάχιστο αριθμό των 48 μαθημάτων, εκ των οποίων 32 υποχρεωτικά και 16 επιλεγόμενα από τις τέσσερις επιστημονικές περιοχές της Ψυχολογίας (βλ. Άρθρο 8 του παρόντος Κανονισμού), οι οποίες εκπροσωπούνται από τους Τομείς του Τμήματος. Ο/Η φοιτητής/τρια υποχρεούται να έχει κατοχυρώσει 4 επιλεγόμενα μαθήματα ανά θεματική ενότητα/Τομέα του Τμήματος.
- Έχει εκπονήσει επιτυχώς την υποχρεωτική ατομική «Πτυχιακή Εργασία», η οποία περιλαμβάνει εμπειρική έρευνα και διέπεται από τις διατάξεις του Κανονισμού Πτυχιακής Εργασίας.
- Έχει περατώσει επιτυχώς την υποχρεωτική «Πρακτική άσκηση στη Ψυχολογία».
- Έχει επαρκή γνώση μίας ξένης γλώσσας (η γνώση αγγλικής, γαλλικής ή γερμανικής γλώσσας είναι υποχρεωτική για τη λήψη του πτυχίου όπως προβλέπεται στο Άρθρο 55 του Κανονισμού του Παντείου Πανεπιστημίου). Η κατάθεση των τίτλων σπουδών για αναγνώριση της ξένης γλώσσας γίνεται πριν από κάθε εξεταστική περίοδο, όπως ορίζεται από το Τμήμα Ξένων Γλωσσών.
- Έχει συγκεντρώσει τον ελάχιστο αριθμό των 240 Πιστωτικών Μονάδων (ΠΜ/ECTS) που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου, βάσει της κατανομής που προβλέπεται στο ΠΠΣ, σύμφωνα με την οποία ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να κατοχυρώσει 64 συνολικά ΠΜ/ECTS από τα επιλεγόμενα μαθήματα (16 ΠΜ/ECTS ανά θεματική ενότητα), πέραν των υποχρεωτικών μαθημάτων, όπως αυτά ορίζονται από τον παρόντα Κανονισμό και το ΠΠΣ του Τμήματος.

Η ανακήρυξη πτυχιούχου ορίζεται με βάση την ημερομηνία ολοκλήρωσης της τελευταίας εξεταστικής περιόδου στην οποία συμμετείχε ο/η φοιτητής/τρια, σύμφωνα με το ετήσιο ακαδημαϊκό ημερολόγιο του Πανεπιστημίου.

Άρθρο 16 **Τύπος Απονεμόμενου Τίτλου Σπουδών**

Το ΠΠΣ του Τμήματος Ψυχολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου απονέμει Πτυχίο στην «Ψυχολογία».

Το πτυχίο είναι δημόσιο έγγραφο που πιστοποιεί την επιτυχή περάτωση των σπουδών. Εκδίδεται από τη Γραμματεία του Τμήματος, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου μετά την ολοκλήρωση του Προγράμματος, όπως αυτή ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό, και υπογράφεται από τον/ην Πρύτανη, τον/ην Πρόεδρο και τον/ην Γραμματέα του Τμήματος.

Πριν την απονομή του πτυχίου, μπορεί να χορηγείται βεβαίωση επιτυχούς περάτωσης στον/την απόφοιτο του ΠΠΣ του Τμήματος, μετά από αίτησή του/ης στη Γραμματεία του Τμήματος.

Επιπλέον του πτυχίου, χορηγείται Παράρτημα Διπλώματος (Diploma Supplement), στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, όπως αυτό παρατίθεται στο Κανονισμό του Παντείου Πανεπιστημίου. Το Παράρτημα Διπλώματος αποτελεί συνοδευτικό και επεξηγηματικό έγγραφο, το οποίο δεν υποκαθιστά τον επίσημο Τίτλο Σπουδών. Η ημερομηνία έκδοσης του Παραρτήματος είναι σε κάθε περίπτωση μεταγενέστερη της ημερομηνίας έκδοσης της βεβαίωσης επιτυχούς περάτωσης σπουδών.

Άρθρο 17 **Υπολογισμός Βαθμού Πτυχίου**

Ο βαθμός πτυχίου προκύπτει, όπως ορίζουν οι ισχύουσες διατάξεις, με την προϋπόθεση ότι ο/η φοιτητής/τρια συμπληρώνει τον ελάχιστο αριθμό πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου, δηλαδή 240 ΠΜ/ECTS, με την προβλεπόμενη κατανομή.

Με βάση το πρόγραμμα σπουδών (βλ. Άρθρο 8 του παρόντος Κανονισμού), από τα συνολικά 32 υποχρεωτικά μαθήματα, η υποχρεωτική Πτυχιακή εργασία αντιστοιχεί σε 28 ΠΜ/ECTS και η Πρακτική άσκηση σε 16 ΠΜ/ECTS, ενώ οι Πρακτικές Ασκήσεις Στατιστικής και το Εργαστήριο Κοινωνικής Ψυχολογίας σε 6 ΠΜ/ECTS το κάθε ένα αντίστοιχα. Για τα υπόλοιπα υποχρεωτικά μαθήματα ισχύει ότι 16 εξ αυτών αντιστοιχούν σε 4.5 ΠΜ/ECTS και 12 σε 4 ΠΜ/ECTS. Όλα τα μαθήματα επιλογής αντιστοιχούν σε 4 ΠΜ/ECTS.

Στο βαθμό πτυχίου και στο σύνολο των μαθημάτων δεν υπολογίζεται ο βαθμός της ξένης γλώσσας, των Μαθημάτων Εκτός Τμήματος (MET), των μαθημάτων Erasmus για τα οποία δεν υπήρξε αντιστοίχιση, των φροντιστηριακών μαθημάτων και των μαθημάτων για την Παιδαγωγική Επάρκεια.

Η βαθμολογία των μαθημάτων επικυρώνεται για τα μαθήματα που ο/η φοιτητής/τρια δηλώνει στο αντίστοιχο εξάμηνο σπουδών. Μετά την εξέταση μαθήματος και την καταχώρηση προβιβάσιμου βαθμού (βαθμολογία ≥ 5), δεν υπάρχει δυνατότητα επανεξέτασης και αναβαθμολόγησης στο ίδιο μάθημα. Εντούτοις, παρέχεται στους/ις φοιτητές/τριες η δυνατότητα να επιλέξουν και να εξεταστούν σε επιπλέον μαθήματα για τη βελτίωση της βαθμολογίας τους. Για τη βελτίωση της βαθμολογίας του, ο/η φοιτητής/τρια μπορεί, ακόμη και όταν έχει συμπληρώσει τις απαιτούμενες 240 πιστωτικές μονάδες ECTS, να επιλέξει και να εξεταστεί σε έως 5 (πέντε) μαθήματα, διαφορετικά από αυτά που παρακολούθησε επιτυχώς κατά τη διάρκεια των σπουδών του, ήτοι επιπλέον του απαιτούμενου συνολικού αριθμού μαθημάτων και των ελαχίστων ορίων κάθε θεματικής ενότητας, ώστε να βελτιώσει τη βαθμολογία του πτυχίου του/ης. Η δυνατότητα παρέχεται στους/ις φοιτητές/τριες για τα δύο επόμενα εξάμηνα μετά την συμπλήρωση των 240 ECTS. Προβλέπεται εξαίρεση βαθμολογίας μέχρι τριών μαθημάτων.

Το πτυχίο αναγράφει βαθμό με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων. Η βαθμολογική κλίμακα προσδιορίζεται ως εξής:

- «Άριστα»: 8,5 - 10,
- «Λίαν Καλώς»: 6,5 - 8,49,
- «Καλώς»: 5,0 - 6,49.

Άρθρο 18

Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου

1. Στόχος της αξιολόγησης είναι να τεκμηριώσει το επίπεδο ποιότητας και αποτελεσματικότητας του διδακτικού έργου, ως κριτηρίου πιστοποίησης του ΠΠΣ του Τμήματος Ψυχολογίας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Μέσα από τη διαδικασία αυτή το Τμήμα επιδιώκει την συνεχή αυτοβελτίωση του γνωστικού περιεχομένου του ΠΠΣ, της εκπαιδευτικής μεθοδολογίας και των υπηρεσιών που παρέχει στους φοιτητές/τριες.
2. Η αξιολόγηση του διδακτικού έργου διενεργείται από τους/ις φοιτητές/τριες μέσω σχετικών ερωτηματολογίων, που συντάσσονται από τη ΜΟ.ΔΙ.Π. του Ιδρύματος, κοινών για όλα τα Τμήματα του Παντείου Πανεπιστημίου, τα οποία διανέμονται ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας e-class στους/ις φοιτητές/τριες στο διάστημα μεταξύ της 8ης και της 13ης εβδομάδας κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Η ηλεκτρονική αξιολόγηση του διδακτικού έργου των μαθημάτων όλων των Τμημάτων του Παντείου Πανεπιστημίου μέσω της πλατφόρμας του e-class διασφαλίζει αυστηρώς την ανωνυμία των ερωτωμένων και αφορά τα μαθήματα που διδάσκονται τόσο σε Προπτυχιακό όσο

και σε Μεταπτυχιακό επίπεδο.

3. Το περιεχόμενο των ερωτηματολογίων διαμορφώνεται ή αναθεωρείται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ), αλλά και την επεξεργασία τους από τη ΜΟ.ΔΙ.Π. του Παντείου Πανεπιστημίου.
4. Απώτερος στόχος του Τμήματος Ψυχολογίας είναι να εμπλουτίσει περαιτέρω την αξιολογική διαδικασία με την συμμετοχή και των αποφοίτων του Τμήματος, δημιουργώντας μηχανισμό κατά τον οποίο καλούνται να συμπληρώσουν, υπό προϋποθέσεις ανωνυμίας και προστασίας προσωπικών δεδομένων, ερωτηματολόγιο αποτίμησης της σπουδαστικής τους εμπειρίας στο Τμήμα και της συμβολής της στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Τα δεδομένα διατίθενται στη ΜΟ.ΔΙ.Π. και χρησιμοποιούνται για την ανατροφοδότηση του ΠΠΣ του Τμήματος.

Άρθρο 19 **Αναγνώριση Μαθημάτων**

1. Σε όσους/ες φοιτητές/τριες μετεγγράφονται από άλλα ΑΕΙ, η Συνέλευση του Τμήματος Ψυχολογίας, μετά από εισήγηση επιτροπής στην οποία ανατίθεται το έργο αυτό (επιτροπή αναγνώρισης μαθημάτων), αναγνωρίζει ως επιτυχώς εξετασθέντα τα μαθήματα, στα οποία ο/η μετεγγραφόμενος/η έχει εξετασθεί επιτυχώς στο ΑΕΙ ή στη Σχολή ή Τμήμα, από τα οποία προέρχεται, εφόσον τα μαθήματα αυτά εμπίπτουν στο ίδιο ή παρόμοιο γνωστικό αντικείμενο με τα μαθήματα του ΠΠΣ του Τμήματος Ψυχολογίας, όπως προκύπτει από τα περιεχόμενά τους. Η επιτροπή αναγνώρισης μαθημάτων γνωματεύει και εισηγείται στην Συνέλευση το Τμήματος για την ταύτιση ή συγγένεια των γνωστικών αντικειμένων των μαθημάτων και την πλήρη ή ικανή ταύτιση των περιεχομένων τους με αυτά του ΠΠΣ του Τμήματος Ψυχολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου. Κατά τα λοιπά έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.
2. Για την αναγνώριση μαθημάτων οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να υποβάλουν στη Γραμματεία του Τμήματος προς εξέταση από την αρμόδια επιτροπή τα εξής δικαιολογητικά:
 - i. Αίτηση στην οποία θα πρέπει να αναφέρουν τον τίτλο και τον κωδικό των προπτυχιακών μαθημάτων του Τμήματος Προέλευσης, καθώς και τα αντίστοιχα μαθήματα του Τμήματος Υποδοχής που επιθυμούν να τύχουν απαλλαγής.
 - ii. Επικυρωμένο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Προέλευσης, στο οποίο θα περιλαμβάνονται τα αναλυτικά περιγράμματα των μαθημάτων που αιτούνται να λάβουν απαλλαγή.

- iii. Αναλυτική βαθμολογία μαθημάτων του Τμήματος προέλευσης.
3. Οι επιτυχόντες στις κατατακτήριες εξετάσεις κατατάσσονται στο πρώτο εξάμηνο. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Ψυχολογίας οι κατατασσόμενοι/ες απαλλάσσονται από την εξέταση των μαθημάτων εκείνων του ΠΠΣ του Τμήματος τα οποία διδάχθηκαν στο Τμήμα ή τη Σχολή προέλευσης μετά από σχετική αίτησή τους στην οποία καταθέτουν τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στην παράγραφο 2 παραπάνω.
 4. Η επιτροπή αναγνώρισης, σε κάθε περίπτωση, εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος, την απαλλαγή των κατατασσόμενων από την εξέταση των μαθημάτων (στα οποία εξετάστηκαν για την κατάταξή τους), εφόσον τα μαθήματα αυτά αντιστοιχούν σε μαθήματα του ΠΠΣ του Τμήματος.
 5. Εκτός των παραπάνω μαθημάτων (της παραγράφου 4) οι κατατασσόμενοι/ες, μπορούν με την ίδια αίτηση να αιτηθούν την απαλλαγή τους και από άλλα μαθήματα του ΠΠΣ, εάν θεωρούν ότι τα έχουν διδαχθεί στο ΑΕΙ προέλευσής τους. Η επιτροπή αναγνώρισης μαθημάτων αξιολογεί κατά πόσον υφίσταται ικανή ταύτιση γνωστικών αντικειμένων και περιεχομένων ως προς τα μαθήματα αυτά και εισηγείται σχετικά στη Συνέλευση του Τμήματος.
 6. Πέραν της αναγνώρισης των μαθημάτων της παραγράφου 4, η Συνέλευση του Τμήματος διατηρεί το δικαίωμα να περιορίσει τον αριθμό και το είδος (ως προς το περιεχόμενο και ως προς την εκπαιδευτική διαδικασία π.χ. εργαστηριακά μαθήματα, σεμινάρια ή μαθήματα που έχουν ειδικό βάρος για το ΠΠΣ) των επιπλέον μαθημάτων για τα οποία ο/η αιτούμενος/η φοιτητής/τρια αιτείται απαλλαγή.

Άρθρο 20

Συγγράμματα – Πανεπιστημιακές Παραδόσεις – Διάγραμμα Διαλέξεων (Syllabus)

1. Όλοι οι ενεργοί προπτυχιακοί φοιτητές/τριες του Ιδρύματος δικαιούνται να επιλέγουν και να προμηθεύονται δωρεάν αριθμό διδακτικών συγγραμμάτων ίσο με τον συνολικό αριθμό των υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου Ψυχολογίας και σε κάθε περίπτωση ένα (1) σύγγραμμα ανά μάθημα, μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συγγραμμάτων «ΕΥΔΟΞΟΣ».
2. Το δικαίωμα επιλογής και δωρεάν προμήθειας διδακτικών συγγραμμάτων δεν αφορά τα τυχόν επιπλέον μαθήματα που οι φοιτητές/τριες επιλέγουν και στα οποία εξετάζονται, ακόμη και αν υπολογίζονται για τη λήψη του πτυχίου.

3. Οι φοιτητές/τριες έχουν δικαίωμα να δηλώσουν και να παραλάβουν συγγράμματα μόνο για μαθήματα τα οποία έχουν δηλώσει στο τρέχον ακαδημαϊκό εξάμηνο.
4. Η δήλωση και η παραλαβή των συγγραμμάτων γίνεται σε ημερομηνίες που ορίζει η Ηλεκτρονική Υπηρεσία Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συγγραμμάτων «ΕΥΔΟΞΟΣ». Μετά την υποβολή της δήλωσης οι φοιτητές/τριες παραλαμβάνουν τα επιλεγμένα συγγράμματα από τα συνεργαζόμενα σημεία διανομής.
5. Διδακτικό σύγγραμμα θεωρείται κάθε έντυπο ή ηλεκτρονικό βιβλίο - περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών βιβλίων ελεύθερης πρόσβασης - εφόσον ανταποκρίνεται στο γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος. Οι διδάσκοντες καλούνται να προτείνουν περισσότερα του ενός συγγράμματα.
6. Ο κατάλογος των διδακτικών συγγραμμάτων καταρτίζεται κάθε ακαδημαϊκό έτος ύστερα από τις εισηγήσεις των διδασκόντων και καταχωρίζεται από τη Γραμματεία του Τμήματος στην Ηλεκτρονική Υπηρεσία Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συγγραμμάτων και λοιπών βοηθημάτων «ΕΥΔΟΞΟΣ» (eudoxus.gr) κατ' αντιστοιχία προς με τα μαθήματα που περιλαμβάνονται στον εκάστοτε ετήσιο Οδηγό Προγράμματος Σπουδών.
7. Το Τμήμα φροντίζει, τα διδακτικά συγγράμματα που προτείνουν οι διδάσκοντες/ουσες να υπάρχουν σε πολλαπλά αντίτυπα στη Βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου.
8. Οι Πανεπιστημιακές Παραδόσεις των διδασκόντων/ουσών αναρτώνται στην Παντειακή ηλεκτρονική βιβλιοθήκη «Πάνδημος» και στην πλατφόρμα e-class του Παντείου Πανεπιστημίου, μαζί με κάθε είδους υποστηρικτικό υλικό, σύμφωνα με τους κανόνες της πνευματικής ιδιοκτησίας.
9. Για κάθε μάθημα ή εκπαιδευτική δραστηριότητα (σεμινάριο, εργαστήριο, φροντιστήριο, πρακτική άσκηση, πτυχιακή εργασία), ο/η διδάσκων/ουσα αναρτά υποχρεωτικώς «διάγραμμα μαθήματος» (syllabus) στο e-class του Παντείου Πανεπιστημίου, με αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τις διδακτικές ενότητες του μαθήματος ανά διδακτική εβδομάδα, σχεδιαγράμματα για την ύλη κάθε εβδομαδιαίας διάλεξης, βιβλιογραφία ελληνική και αλλοδαπή, και κάθε άλλη πληροφορία που υποβοηθά τον/ην φοιτητή/τρια στην παρακολούθηση και μελέτη του μαθήματος.

Άρθρο 21 **Κινητικότητα στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+**

Το Τμήμα Ψυχολογίας ενθαρρύνει ενεργά τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να

συμμετάσχουν στο πρόγραμμα Erasmus+ είτε για σπουδές [Εξερχόμενοι Φοιτητές για Σπουδές \(Ευρώπη\) \(panteion.gr\)](#) είτε για πρακτική άσκηση [Εξερχόμενοι Φοιτητές για Πρακτική Άσκηση \(panteion.gr\)](#) και ορίζει τμηματικό υπεύθυνο/η για το σκοπό αυτό.

Επίσης καλωσορίζει φοιτητές/τριες από ξένα ανώτατα ιδρύματα με τα οποία έχει αναπτύξει διμερείς συμφωνίες. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν 18 συμβάσεις [Partners' List Call-2021-2022.xlsx - Google Drive](#) με Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια και μια Διεθνή αλλά οι φοιτητές/τριες του Τμήματος μπορούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα και μέσω άλλων συμβάσεων που διαθέτει το πανεπιστήμιο. Οι διαδικασίες επιλογής των φοιτητών/τριών που θα συμμετάσχουν διέπονται από τους κανόνες της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Σχέσεων. Η διαχείριση των τυπικών κριτηρίων επιλογής γίνεται από το γραφείο Erasmus που προκηρύσσει μια φορά το χρόνο τις θέσεις και μοριοδοτεί τις αιτήσεις με βάση τα τυπικά κριτήρια. Στη συνέχεια, το γραφείο Erasmus στέλνει στον/την τμηματικό υπεύθυνο/η της Ψυχολογίας τις αιτήσεις που έχουν επιλέξει συμβάσεις του Τμήματος ως πρώτη επιλογή για να προχωρήσει στη διαδικασία των συνεντεύξεων. Ο/η τμηματικός υπεύθυνος/η προχωρά στην συνέντευξη των αιτούντων και τη μοριοδοτεί καθώς και την επιστολή κινήτρων τους και επιστρέφει τους φακέλους στο γραφείο Erasmus που είναι υπεύθυνο για την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων. Οι φοιτητές/τριες που δεν τυγχάνουν θέσης στην πρώτη τους επιλογή περνούν από συνέντευξη για τη β' επιλογή τους κοκ με τους αντίστοιχους τμηματικούς ή ακαδημαϊκούς υπεύθυνους και στη συνέχεια δημοσιοποιούνται τα οριστικά αποτελέσματα. Στη συνέχεια και μετά από τις τυπικές και νόμιμες διαδικασίες οι φοιτητές/τριες συνάπτουν συμφωνία μάθησης (learning agreement) μεταξύ του πανεπιστημίου υποδοχής (για τα προσφερόμενα μαθήματα) και του Τμήματος ψυχολογίας (για τις αντιστοιχίες των μαθημάτων) την οποία συνεννοούνται με τον/την τμηματικό υπεύθυνο-η που την υπογράφει εκ μέρους του τμήματος. Με την επιστροφή τους οι φοιτητές/τριες καταθέτουν στο γραφείο Erasmus τα αποδεικτικά σπουδών και αιτούνται στη Γραμματεία του τμήματος την αναγνώριση της φοίτησης και των μαθημάτων που πέρασαν και η οποία πιστοποιείται από τον/την τμηματικό υπεύθυνο/η. Τα μαθήματα Erasmus για τα οποία δεν έχει συμφωνηθεί αντιστοιχία αναγράφονται στο πτυχίο μαζί με την βαθμολογία τους και τις πιστωτικές μονάδες (ECTS) χωρίς να λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό του βαθμού πτυχίου, όπως και τα Μαθήματα Εκτός Τμήματος (MET). Οι φοιτητές/τριες δεν μπορούν να έχουν παράλληλη φοίτηση και κατά συνέπεια δεν μπορούν να δώσουν μαθήματα στις τακτικές εξεταστικές περιόδους ούτε να μετρά το εξάμηνο φοίτησης στο εξωτερικό για την παράδοση της πτυχιακής τους εργασίας. Οφείλουν όμως να κάνουν κανονικά δήλωση μαθημάτων στο τμήμα Ψυχολογίας και μπορούν να δώσουν μαθήματα στην επαναληπτική περίοδο του Σεπτεμβρίου. Μάθημα που έχει αντιστοιχηθεί με μάθημα σε ίδρυμα του εξωτερικού αλλά δεν

έχει δηλωθεί δεν μπορεί τελικά να αντιστοιχηθεί και εμφανίζεται ως MET στο πτυχίο.

Για την επιλογή για πρακτική άσκηση στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus+ ισχύουν οι κανόνες που δημοσιεύει το γραφείο Erasmus του Πανεπιστημίου. Οι φοιτητές/τριες καλούνται να κάνουν αίτηση όταν βγαίνει προκήρυξη, μοριοδοτούνται από το γραφείο Erasmus ως προς τα τυπικά τους προσόντα και περνούν από συνέντευξη από τον/την τμηματικό υπεύθυνο-η που την μοριοδοτεί όπως και την επιστολή κινήτρων. Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να κάνουν όλες τις διαδικασίες για την ανεύρεση φορέα του εξωτερικού που να τους αποδεχτεί με έγγραφη επιστολή (Γράμμα Αποδοχής). Η διαδικασία αυτή επικουρείται από το γραφείο Erasmus το οποίο έχει και την επιμέλεια των συμβάσεων αφότου δοθεί η σύμφωνη γνώμη του/της τμηματικού υπεύθυνου-ης. Η πρακτική άσκηση στα πλαίσια αυτού του προγράμματος σε καμιά περίπτωση δεν αντικαθιστά το υποχρεωτικό μάθημα Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος (βλ. Άρθρο 12 του παρόντος Κανονισμού). Μετά την επιστροφή τους και αφού ολοκληρωθεί ο έλεγχος από το γραφείο Erasmus, αναγνωρίζεται στους/στις φοιτητές/τριες, η πρακτική άσκηση με υπογραφή του/της τμηματικού υπευθύνου.

Οι όροι συμμετοχής στο πρόγραμμα Erasmus+ για σπουδές είναι οι φοιτητές/τριες να έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα των 2 πρώτων εξαμήνων. Για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα Erasmus+ πρακτικής άσκησης οφείλουν να έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα των 4 πρώτων εξαμήνων. Η επιτυχής ολοκλήρωση πιστοποιείται από τη Γραμματεία του τμήματος και είναι δεσμευτική για την δυνατότητα να φύγει ο/η φοιτητής/τρια στο εξωτερικό.

Η συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus + για σπουδές μπορεί να πραγματοποιηθεί αρκεί ο/η φοιτητής/τρια να μην έχει περατώσει τις σπουδές του/της ενώ η συμμετοχή στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης μπορεί να πραγματοποιηθεί έως και ένα έτος μετά την ανακήρυξη του/της αρκεί να την έχει αιτηθεί κατά την διάρκεια των σπουδών του/της σύμφωνα με την οικεία προκήρυξη.

Άρθρο 22 **Ακαδημαϊκή Συμπεριφορά και Δεοντολογία**

Το Τμήμα Ψυχολογίας δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση των φοιτητών/τριών στην ερευνητική μεθοδολογία και δεοντολογία. Το Τμήμα εφαρμόζει την Πολιτική Ποιότητας υποστηρίζοντας την ακαδημαϊκή φυσιογνωμία και τον προσανατολισμό του ΠΠΣ, επιβλέπει και βελτιώνει τις ενδεικνυόμενες διαδικασίες ποιότητας που εξασφαλίζουν την εφαρμογή της Πολιτικής Ποιότητας που έχει τεθεί, υιοθετώντας βασικές αρχές και αξίες, αναφορικά με την

πρόοδο της επιστήμης και τη μετάδοση της γνώσης, την ακαδημαϊκή ελευθερία και το ευρύτερο θεσμικό πλαίσιο της ανώτατης εκπαίδευσης, όπως ορίζεται στο Σύνταγμα και τους Νόμους, την αξιοκρατία και την ισότητα της μεταχείρισης, τον σεβασμό στους παράγοντες της εκπαιδευτικής διαδικασίας και τα συλλογικά όργανα, την ανάπτυξη της αριστείας και της καινοτομίας, καθώς και την ευρύτερη συμβολή στην κοινωνία. Το Τμήμα δεσμεύεται στην παροχή υψηλής ποιότητας ανώτατης εκπαίδευσης η οποία ανταποκρίνεται στην εξέλιξη της επιστήμης ενώ συγχρόνως είναι προσηλωμένο στις αρχές της επιστημονικής δεοντολογίας και ορθής ακαδημαϊκής συμπεριφοράς ακολουθώντας την κείμενη νομοθεσία, τις προβλεπόμενες διατάξεις του Κανονισμού του Παντείου Πανεπιστημίου και όσα ορίζει ο Κώδικας Δεοντολογίας του Ιδρύματος.

Άρθρο 23 **Ακαδημαϊκοί Σύμβουλοι Σπουδών**

Η Συνέλευση του Τμήματος αναθέτει καθήκοντα Ακαδημαϊκού Συμβούλου σε όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος. Ο θεσμός είναι υποχρεωτικός θεωρώντας ότι η ακαδημαϊκή συμβουλευτική και καθοδήγηση συμβάλλει σημαντικά στην επιτυχία των σπουδών των φοιτητών/τριών του Τμήματος καθώς επίσης στην επίτευξη ουσιαστικών εκπαιδευτικών, επαγγελματικών και προσωπικών τους στόχων.

Τα μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π, Ε.ΤΕ.Π. και το λοιπό εκπαιδευτικό προσωπικό, το διοικητικό προσωπικό, οι Διευθυντές των Εργαστηρίων, οι Διευθυντές των Τομέων, ο/η Πρόεδρος του Τμήματος, καθώς και οι αρμόδιες υπηρεσίες του Ιδρύματος (επί παραδείγματι το Γραφείο Διασύνδεσης του Ιδρύματος που μεταξύ άλλων παρέχει ατομική συμβουλευτική υποστήριξη των φοιτητών/τριών σε θέματα σπουδών και σταδιοδρομίας) συνεργάζονται και υποστηρίζουν τους Ακαδημαϊκούς Συμβούλους Σπουδών στο έργο τους, ενώ λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες, παρατηρήσεις, υποδείξεις και αιτήσεις τους, για τυχόν ελλείψεις και δυσλειτουργίες που δημιουργούν προβλήματα στους/ις φοιτητές/τριες και τυχόν προτάσεις για την αντιμετώπισή τους. Ο κατάλογος όλων των Ακαδημαϊκών Συμβούλων αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και/ή του Πανεπιστημίου.

Οι Ακαδημαϊκοί Σύμβουλοι συμβουλεύουν και υποστηρίζουν τους/ις φοιτητές/τριες με έμφαση σε θέματα σπουδών και φοίτησης. Οι Ακαδημαϊκοί Σύμβουλοι παρακολουθούν τους/ις φοιτητές/τριες που αναλαμβάνουν από την αρχή μέχρι το τέλος των ακαδημαϊκών τους σπουδών. Η Γραμματεία του Τμήματος ενημερώνει τους/ις νεοεισαχθέντες φοιτητές/τριες κατά την εγγραφή τους, ότι έχει οριστεί για κάθε φοιτητή/τρια ένα μέλος Δ.Ε.Π. που θα λειτουργεί ως Ακαδημαϊκός Σύμβουλος Σπουδών για όλα τα έτη των σπουδών τους, και για το όνομα και τον τρόπο επικοινωνίας με τον/ην Ακαδημαϊκό τους Σύμβουλο. Η κατανομή των φοιτητών/τριών

στους Ακαδημαϊκούς Συμβούλους γίνεται με ισομερή καταμερισμό. Με την έναρξη του θεσμού δύναται να γίνει κατανομή των εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών του Τμήματος με τον ίδιο τρόπο. Στον/ην φοιτητή/τρια γνωστοποιείται το όνομα του/ης Ακαδημαϊκού Συμβούλου του/ης κατά την εγγραφή του/ης στη Γραμματεία του Τμήματος και ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να έρθει το συντομότερο δυνατόν σε επαφή μαζί του/ης. Η πρώτη συνάντηση (συνάντηση υποδοχής) Ακαδημαϊκού Συμβούλου και φοιτητή/τριας συνίσταται να γίνει κατά τον πρώτο μήνα (Οκτώβριο) φοίτησης και δύναται να πραγματοποιηθεί στην τελετή υποδοχής των πρωτοετών φοιτητών/τριών του Τμήματος. Επόμενες συναντήσεις θα ορίζονται σε από κοινού συμφωνηθείσες ημερομηνίες. Σε περίπτωση απουσίας του/ης Ακαδημαϊκού Συμβούλου σε εκπαιδευτική ή άλλη άδεια, τα συμβουλευτικά του/ης καθήκοντα αναλαμβάνει προσωρινά ο εκάστοτε αντικαταστάτης του/ης με τυχαία προσωρινή ανάθεση σε άλλο μέλος Δ.Ε.Π. Σε περίπτωση που ο/η Ακαδημαϊκός Σύμβουλος δεν ανταποκρίνεται στα καθήκοντά του με τον οφειλόμενο για το θεσμό τρόπο, ο/η φοιτητής/τριας ή οι φοιτητές/τριες τους/ις οποίους/ες έχει αναλάβει, μπορούν να ζητήσουν με αιτιολογημένη αίτησή τους προς τη Γραμματεία του Τμήματος την αντικατάστασή του/ης.

Ο/Η Ακαδημαϊκός Σύμβουλος συμβουλεύει τον/ην φοιτητή/τρια ανάλογα, χωρίς οι υποδείξεις του/ης να έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα. Με στόχευση την αποτελεσματικότητα των συμβουλευτικών αυτών συναντήσεων συστήνεται να πραγματοποιούνται κατ' ιδίαν συναντήσεις με κάθε φοιτητή/τρια και/ή ομαδικές συναντήσεις για θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Ο/Η Ακαδημαϊκός Σύμβουλος δύναται να ενημερώνει εγγράφως τη Συνέλευση του Τμήματος για την πρόοδο του θεσμού και να μεταφέρει σε αυτήν τα προβλήματα που τίθενται από τους φοιτητές/τριες και αφορούν τη λειτουργία του Τμήματος. Στην έκθεσή του/ης μπορεί να επισημαίνει δυσλειτουργίες ή ελλείψεις που δημιουργούν προβλήματα στους φοιτητές/τριες και να προτείνει μέτρα για την αντιμετώπισή τους.

Άρθρο 24 **Υποβολή και Διαχείριση Παραπόνων και Ενστάσεων**

Τα τυχόν παράπονα, ενστάσεις ή αστοχίες της εκπαιδευτικής διαδικασίας, αντιμετωπίζονται με τους εξής τρόπους:

1. Το ΔΣ του Τμήματος, ο/η Πρόεδρος του Τμήματος και η Συνέλευση του Τμήματος μπορούν να προτείνουν λύσεις σε ζητήματα που αφορούν ακαδημαϊκά και/ή εκπαιδευτικά θέματα. Τα γενικά αιτήματα, παράπονα ή ενστάσεις κατατίθενται (γραφτά ή προφορικά ή μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας) από τους εκπροσώπους των φοιτητών/τριών στη Συνέλευση για συζήτηση, ενώ τα ειδικά/ατομικά θέματα επιλύονται στο ΔΣ του Τμήματος. Η πληροφορία για

το κατά πόσο ένα αίτημα απαιτεί απόφαση Συνέλευσης δίνεται από τη Γραμματεία του Τμήματος (βλ. Άρθρο 2 του παρόντος Κανονισμού).

2. Οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στο γραπτό τους (της τρέχουσας κάθε φορά εξεταστικής περιόδου) εντός δύο εβδομάδων από την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, σε από κοινού συμφωνηθείσα ημερομηνία μετά από επικοινωνία με τους/τις διδάσκοντες/ουσες των μαθημάτων.

3. Για φοιτητές/τριες που αντιμετωπίζουν εκτεταμένα προβλήματα εξέτασης σε κάποιο μάθημα ισχύουν οι κείμενες διατάξεις όπως αυτές προβλέπονται στο Άρθρο 50 του Κανονισμού του Παντείου Πανεπιστημίου.

Σημειώνεται ότι ο Συνήγορος του Φοιτητή δεν επιτρέπεται να ασχολείται με ζητήματα βαθμολόγησης και εξετάσεων (βλ. Άρθρο 71 του Κανονισμού του Παντείου Πανεπιστημίου).

Άρθρο 25 **Οδηγός Σπουδών**

1. Τον μήνα Μάιο, κάθε ακαδημαϊκού έτους, επιτροπή αποτελούμενη από εκπροσώπους των Τομέων και επιστημονικών περιοχών του Τμήματος εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος, Οδηγό Προπτυχιακών Σπουδών, στην ελληνική και αγγλική γλώσσα για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Η Συνέλευση του Τμήματος, μέχρι το πέρας του επόμενου μήνα, θα πρέπει να εγκρίνει τον Οδηγό Σπουδών.
2. Ο Οδηγός Σπουδών περιγράφει αναλυτικά και οργανωμένα σε εύλογες ενότητες που αποφασίζει το Τμήμα, τα μαθήματα και τα λοιπά στοιχεία του ΠΠΣ (σεμινάρια, εργαστήρια, φροντιστήρια, πρακτική άσκηση, πτυχιακή εργασία), τον τίτλο, τον κωδικό τους, τις ώρες διδασκαλίας, τον φόρτο εργασίας δηλούμενο από τις πιστωτικές μονάδες, το περιεχόμενο, τα μαθησιακά αποτελέσματα, την ενδεικτική βιβλιογραφία, τα ονόματα των διδασκόντων και τις ιδιότητές τους, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των φοιτητών/τριών στο μάθημα και τον τρόπο αξιολόγησής τους.
3. Σε χωριστές ενότητες του Οδηγού Σπουδών περιγράφεται η διοικητική δομή του Τμήματος, οι υπηρεσίες που παρέχονται, το προσωπικό που τις υποστηρίζει, και πληροφορίες χρήσιμες για την τήρηση των τυπικών βημάτων που απαιτούνται από τον/ην φοιτητή/τρια για την πλήρωση των προϋποθέσεων επιτυχούς ολοκλήρωσης των σπουδών του/ης από την εγγραφή στο Τμήμα μέχρι την απονομή του πτυχίου.
4. Κάθε ακαδημαϊκό έτος, το αργότερο μέχρι το μήνα Ιούνιο, ο Οδηγός Σπουδών ενημερώνεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος αμέσως μετά την έγκρισή του από τη Συνέλευση του Τμήματος.

5. Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να γνωρίζουν και να τηρούν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος.

Άρθρο 26 **Δεύτερος και Τρίτος Κύκλος Σπουδών**

Ο δεύτερος κύκλος σπουδών του Τμήματος αφορά την παρακολούθηση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) που ολοκληρώνεται με την απονομή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών (ΜΔΣ). Τα ΠΜΣ διέπονται από τις διατάξεις του νόμου, τον Εσωτερικό Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος, που εγκρίνεται από την Σύγκλητο, και τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας των ΠΜΣ του Τμήματος.

Ο τρίτος κύκλος σπουδών αφορά την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής υπό τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις και την έγκριση διδακτορικής διατριβής, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου, τον Εσωτερικό Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος που εγκρίνεται από την Σύγκλητο, και τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας Διδακτορικών Διατριβών του Τμήματος.

Το Τμήμα δέχεται μεταδιδακτορικούς ερευνητές, προκειμένου να εκπονήσουν έρευνα υπό την εποπτεία μέλους Δ.Ε.Π., που ολοκληρώνεται με την κατάθεση σχετικής μελέτης, ή δημοσίευσης άρθρων, ή ο,τιδήποτε αφορά την μεταδιδακτορική έρευνα όπως αυτά προβλέπονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό Εκπόνησης Μεταδιδακτορικής Έρευνας.

Οι εσωτερικοί κανονισμοί λειτουργίας Δεύτερου και Τρίτου Κύκλου Σπουδών αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Άρθρο 27 **Διδακτικό Προσωπικό**

Για τα θέματα εκλογής μελών Δ.Ε.Π., ειδικά θέματα όπως το ερευνητικό έργο μελών σε άδεια (διδακτορικά, τριμελείς), το έργο, δικαιώματα και ευθύνες των μελών Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.ΤΕ.Π., συμβασιούχων διδασκόντων και μεταδιδακτόρων ερευνητών, ισχύουν οι προβλεπόμενες κείμενες διατάξεις από τη νομοθεσία και τον Κανονισμού του Παντείου Πανεπιστημίου (βλ. Άρθρα 63, 93, 97, 106-109).

Άρθρο 28 **Λοιπά Θέματα**

Για τον ορισμό Υπευθύνων για το ΑΠΕΛΛΑ, την ιστοσελίδα του Τμήματος, την εκπροσώπηση στην Επιτροπή Βιβλιοθήκης, την εποπτεία τήρησης του Κανονισμού και τη

λειτουργία της Γραμματείας, αρμόδια όργανα είναι ο/η Πρόεδρος και η Συνέλευση του Τμήματος, και ισχύουν οι προβλεπόμενες κείμενες διατάξεις του Κανονισμού του Παντείου Πανεπιστημίου.

Άρθρο 29 **Πειθαρχικές Διατάξεις**

Ισχύει ό,τι προβλέπεται από τον νόμο και τον Εσωτερικό Κανονισμό του Παντείου Πανεπιστημίου.

Άρθρο 30 **Αναθεώρηση Κανονισμού**

Η Συνέλευση του Τμήματος, λαμβάνοντας υπόψη τη στοχοθεσία του Τμήματος, τις προτάσεις της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, τις εκθέσεις της ΟΜ.Ε.Α., τις παρατηρήσεις της εξωτερικής αξιολόγησης, τα σχόλια της αξιολόγησης των φοιτητών/τριών και της αποτίμησης σπουδών από τους αποφοίτους, καθώς και τα κριτήρια που έχουν τεθεί από τη ΜΟ.ΔΙ.Π., δύναται να αναθεωρεί τον Κανονισμό του ΠΠΣ. Ο στόχος της συγκεκριμένης διεργασίας συνίσταται στη διασφάλιση του επιπέδου ποιότητας και αποτελεσματικότητας του διδακτικού και/ή ερευνητικού έργου, ως κριτηρίου πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τον Κανονισμό του Παντείου Πανεπιστημίου. Η Συνέλευση του Τμήματος δύναται να επικαιροποιεί και να αναμορφώνει αντίστοιχα πτυχές του Κανονισμού του ΠΠΣ του Τμήματος ανάλογα με τις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες.